
MUSEUM
GOUDA

A young girl with dark hair in a bun, wearing a light green top and a pink skirt with a butterfly pattern, stands on a wooden floor. She is looking at a large black and white photograph mounted on a wall. The photograph shows two children, a boy with a bowl cut and a girl with curly hair, both smiling. The background of the photo shows a brick wall and bare trees. The text 'Jaarverslag 2023' is overlaid on the right side of the image.

Jaarverslag
2023

Inhoud

4 Voorwoord

8 Koers

Missie en visie
Doelstellingen 2023-2027
Blik naar de toekomst

10 Publiek

Tentoonstellingen
Vaste presentaties
Educatie
Publieksbereik
Economische impact

33 Collectie

Collectiebeheer
Aanwinsten
Bruiklenen
Restauraties
Onderzoek
Publicaties

39 Bedrijf

Bedrijfsvoering
Personeel
Codes
Gebouwbeheer
Museumwinkel
Verhuur

49 Samenwerking

Fondsenwerving
Partners
Overige samenwerkingen

56 Jaarrekening

Financieel verslag

66 Bijlagen

Aanwinsten
Bruiklenen
Subsidiënten en partners
Raad van Toezicht
Medewerkers
Vrijwilligers

75 Colofon

Voorwoord

Terugblik op een betekenisvol jaar

In 2023 heeft het museum zijn betekenis voor de stad kunnen vergroten. We bouwden aan verbinding met tentoonstellingen en activiteiten waarin we samen met bewoners nieuwe verhalen deelden over de stad. Met grote tentoonstellingen zetten we Gouda nationaal in de spotlights – cultuurliefhebbers uit het hele land wisten het museum, en de Goudse horeca en winkels te vinden. Dankzij onze partners konden we een Gouds topstuk aan de collectie toevoegen en ons unieke erfgoed opnieuw presenteren. Met 56.413 bezoekers overtroffen we onze doelstelling met ruim 40% en we mochten bijna 7.500 kinderen verwelkomen. Ruim twintig medewerkers en tachtig vrijwilligers maakten dit alles in 2023 mogelijk. U leest hier dan ook het verslag van een trotse en dankbare directeur. Graag neem ik u even mee door het afgelopen jaar.

Met de fototentoonstelling Bnadem | Nieuwe Grond gaven we de eerste generatie Marokkaanse Gouwenars een podium. Deze Goudse editie van De Mix Nederland toonde zowel in het museum als bij Station Gouda een serie historische foto's van Robert de Hartogh van arbeidsmigranten in de jaren '70 naast portretten van de jonge Rotterdamse fotograaf Khalid Amakran, begeleid door een verhaal van schrijver Hassnae Bouazza. Deze spraakmakende tentoonstelling werd opgepikt door landelijke media als het NRC. Mede dankzij het Innovatiefonds van de Gemeente Gouda konden we bij de tentoonstelling een indrukwekkende avond organiseren met programmamaker Jalal Bouzamour, een bezoek van het Nederlands Moslim Archief, een mbo-programma en bijeenkomsten waarbij verschillende generaties Marokkaanse Gouwenars met

Femke Haijtema

elkaar in gesprek gingen. Een project met een grote verbindende kracht, daar kon de racistische bekladding van de stationspresentatie niets aan veranderen.

Maatschappelijke rol

Dat Museum Gouda actief zijn maatschappelijke rol oppakt, illustreerde ook de indrukwekkende performance The Power of Braids van Goudse kunstenaar Astera Mortezaï begin 2023. Voor dit levende kunstwerk vlochten tientallen vrouwen hun haren aan elkaar als steunbetuiging aan Iraanse vrouwen. In de presentatie De schaduwzijde van de Goudse pijp vertelden we samen met de Gouds-Arubaanse kunstenaar Miriam Piña het verhaal van de Goudse kleipijpen als betaalmiddel in de trans-Atlantische slavenhandel. Tot slot opende in december de tentoonstelling Herenstraat, een ode

“Met ons museumteam met meer dan tachtig vrijwilligers en talloze partners in de stad kijken we terug op een prachtig 2023, vol schoonheid en verbinding, ontdekking en inspiratie. Trots!”

Femke Haijtema, directeur-bestuurder Museum Gouda

aan een straat in de wijk Korte Akkeren. De sprekende beelden van documentair fotograaf Mariëtte Lock zijn een ontmoeting op zich en zorgen daarnaast ook letterlijk voor nieuwe gezichten in het museum.

Nationale uitstraling

We hebben ook verder gebouwd aan het nationale imago van onze mooie stad. Veel persaandacht was er voor de vorstelijke tentoonstelling Koninklijke Kunst – Wilhelmina en Haagse School, waarin we dankzij unieke bruiklenen van de Koninklijke Verzamelingen de band tussen kunst en koningshuis kunnen belichten. Voor deze tentoonstelling hebben onze zalen een ware transformatie ondergaan, en de presentatie wordt door de vele bezoekers bijzonder goed ontvangen. Een ander hoogtepunt was de logeerpartij van het ‘Meisje in het blauw’ van Johannes Verspronck, een meesterwerk uit de eregalerij van het Rijksmuseum. Presentator Splinter Chabot schreef ter gelegenheid

van deze Match een persoonlijk stuk en voor de vormgeving mochten we gordijnen uit de Vermeertentoonstelling in het Rijks hergebruiken – lekker duurzaam én zuinig. Ook de tentoonstelling Hoge Luchten zorgde voor cultuurliefhebbers die speciaal naar Gouda afreisden. Tienduizenden dagjesmensen combineerden hun museumbezoek met eten, drinken en shoppen, en zorgden zo voor een lokale economische impuls van ruim €1,5 miljoen.

Nieuw topstuk

In 2023 kon het museum een nieuw Gouds topstuk voor de stad laten zien: een gezicht op de Sint-Janskerk door Cornelis Springer uit 1863. We konden dit prachtige schilderij op een veiling aankopen met de hulp van een vijftal particuliere schenkers en bijdragen van de Goudse Museumvrienden en de Gemeente Gouda. Met Pasen opende mede dankzij het Gouds Catharina Gilde de spectaculaire nieuwe presentatie van de

altaarstukken in de Gasthuiskapel, waarbij we de materialen van Beleef het Wonder van Gouda uit 2022 slim hergebruikten. In samenwerking met de Sint-Janskerk toont het museum hier bovendien de metershoge cartons, begeleid door een intrigerende animatie die de tekeningen koppelt aan de Goudse glazen. Religieus erfgoed staat eveneens centraal in de nieuwe vaste opstelling Geloven in Gouda; vier Goudse geloofsgemeenschappen, van joods en islamitisch tot gereformeerd, laten zien dat religie altijd in beweging is. Uit de persoonlijke verhalen van vier stadsgenoten blijkt wel dat de overeenkomsten groter zijn dan de verschillen.

Duizenden kinderen

Bijna 7.500 kinderen bezochten Museum Gouda in 2023. Met hulp van bevlogen rondleiders ontvingen we meer dan 200 schoolklassen, oftewel 4.250 scholieren uit het primair en middelbaar onderwijs.

Bovendien ontwikkelde het museum nu ook een programma samen met mbo-opleidingen. Ook Sinterklaas logeerde dit jaar weer in Museum Gouda. Het Huis van Sint was de kroon op een jaar vol educatieve activiteiten, waarin we duizenden kinderen meenamen in de geschiedenis van onze stad, stimuleerden om creatief bezig te zijn en uitnodigden om zich te verwonderen over prachtige kunstwerken.

Samenwerken in de stad

Culturele organisaties weten elkaar in Gouda steeds beter te vinden. Dit bleek wel tijdens het sprankelende Festival De Verwondering in september 2023. De hele binnenstad bruiste met inzet van de Goudse Schouwburg, de Bibliotheek Gouda, Cultuurhuis Garensponnerij en vele anderen. Wij organiseerden een live hiphop-show tussen de eeuwenoude schutterstukken in samenwerking met platform DubbelH en een superpopulaire openlucht filmvoorstelling

Annelies Dalman

“Terugkijkend op 2023 springt fototentoonstelling Bnadem, die het verhaal vertelde van de eerste generatie Gouwenaars van Marokkaanse komaf, er voor mij uit. Een tentoonstelling als Bnadem laat zien dat Museum Gouda een museum voor en met de Gouwenaars wil zijn.”

Annelies Dalman, voorzitter Raad van Toezicht Museum Gouda

van de Marokkaanse film Casablanca Beats, met dank aan Filmhuis Gouda. Ook tijdens de expositie van World Press Photo in de Chocoladefabriek ondersteunden museum en bibliotheek elkaar door o.a. een gezamenlijke NS Spoordeelactie. Tot slot verleide het iconische evenement Gouda bij Kaarslicht maar liefst 1800 bezoekers tot een kosteloos museumbezoek.

Energiezorgen

Naast successen waren er ook zorgen. De verviervoudiging van de energielasten drukte zwaar op onze exploitatie terwijl regulering van het klimaat in ons eeuwenoude huurpand van essentieel belang is om de collectie die wij beheren voor de stad te behouden. De gemeente Gouda, onze huurbaas, bleek andermaal een betrouwbare partner en bood de broodnodige steun om de energiecrisis het hoofd te kunnen bieden. Het klimaat in het monumentale museumpand dat wij huren is bovendien

niet optimaal gebleken voor de collectie die wij voor de stad beheren. Met name de omstandigheden in een aantal van de open en gesloten depots baren ons zorgen. Ook zijn we bij lange na niet zo inclusief als wij zouden willen zijn, omdat we ontoegankelijk zijn voor mensen die slecht ter been zijn. Wij zijn dan ook blij met het haalbaarheids-onderzoek van de gemeente naar de mogelijkheden om het pand te verduurzamen en toegankelijker te maken.

Dank

Dit succesvolle museumjaar werd dan ook mede mogelijk gemaakt door de gemeente Gouda, ook vanwege het Innovatiefonds waarmee vernieuwende projecten mogelijk gemaakt worden, maar ook door de talloze publieke, zakelijke en particuliere partners van Museum Gouda. Het Gouds Catharina Gilde, de Goudse Museumvrienden, de Partners van het museum en de Crabeth Club-leden verdienen grote lof, net als onze

samenwerkingspartners van de M6, het Rijksmuseum, Stichting Beeldmix en de fondsen die de activiteiten ondersteunden.

Museum Gouda werd opgericht op 12 mei 1874. In 2024 vieren we dan ook onze 150ste verjaardag. We zien dit jubileum met vertrouwen tegemoet en met spraakmakende Goudse projecten en nationale tentoonstellingen maken we er een mooi feestjaar van!

Femke Haijtema
directeur-bestuurder Museum Gouda

Koers

Nog niet zo lang geleden stond Gouda bekend als probleemstad. De tijd dat de Tweede Kamer een spoeddebat organiseerde over een Goudse wijk ligt gelukkig ver achter ons, maar dat betekent niet dat samenleven altijd van een leien dakje gaat. De brede waaier aan politieke partijen in onze gemeenteraad en het grote aantal kerken en moskeeën in de stad laten een grote diversiteit aan inwoners zien, Gouwenars die elkaar niet altijd even goed kennen of begrijpen. De nabijheid van drie grote steden betekent dat ook de levensvatbaarheid van de detailhandel en de horeca, en daarmee de leefbaarheid van onze mooie stad, niet vanzelfsprekend is. Met onze visie en missie als uitgangspunt willen wij als museum het verschil maken.

Als je meer weet over je eigen geschiedenis, sta je steviger in het leven en heb je meer veerkracht, ook in de omgang met anderen. Een museum is bovendien een plek waar je even je eigen persoonlijke werkelijkheid kunt ontstijgen. Doordat een kunstenaar een raampje opent naar een andere wereld of door een 'mile in someone else's shoes' te lopen. Kennis over de achtergrond van je buurman bevordert begrip en empathie.

Als museum willen we daarnaast een positieve bijdrage leveren aan het imago van Gouda. De prachtige middeleeuwse stad en zijn cultuurhistorische erfgoed zijn voor veel mensen een nog onontdekte schat. Het museum is hiervoor de perfecte etalage.

Missie en visie

Missie

Met aantekelijke tentoonstellingen en inspirerende activiteiten vertellen we persoonlijke verhalen met een universele waarde. Zo wakkeren we de verbeelding, verbinding en veerkracht aan bij bewoners en bezoekers. We zorgen voor de collectie van de stad en geven het Goudse erfgoed door aan de volgende generaties.

Visie

Wij geloven dat de geschiedenis houvast biedt en dat kunst ruimte geeft, en dat dit het leven verrijkt en mensen kan verbinden.

Doelstellingen 2023-2027

Onze visie en missie vertalen we in een aantal met elkaar samenhangende strategische doelstellingen:

1. We vergroten de inclusiviteit van het museum zodat alle Gouvenaars bij ons de sporen van hun eigen verleden kunnen ontdekken.
2. Met onze unieke kunstcollectie en Goudse thema's blijven we aanspreken: de verhalen vertellen die ook nationaal resoneren en waarvoor mensen speciaal naar Gouda afreizen.
3. Samen met onze maatschappelijke en culturele partners bevorderen we de verbinding in de stad.
4. In samenwerking met onze gemeentelijke huurbaas vergroten we de toegankelijkheid en de duurzaamheid van onze monumentale gebouwen en verbeteren we de collectieomstandigheden.
5. We ontsluiten de collectie die we voor de stad beheren voor de toekomst.
6. We borgen de continuïteit en vergroten de toekomstbestendigheid en de diversiteit van het museumbedrijf en de organisatie.

Aan onze strategische doelstellingen hangen we een aantal meetbare indicatoren:

- Publiek
 - Bezoekerstevredenheid: gemiddeld rapportcijfer van 8,0.
 - Bezoekaantallen: structureel naar 40.000 bezoekers per jaar.
 - Educatie: structureel naar 3.500 schoolkinderen per jaar.
 - Economische impact: structureel naar meer dan € 1 miljoen directe economische impact in de stad per jaar.
- Collectie
 - Ontsluiting collectie: verdubbeling aantal trefwoorden en toename afbeeldingen van kerncollecties in de registratiedatabase naar 50% in 2027.
- Bedrijf
 - Eigen inkomsten: structureel naar gemiddeld 20%.

We richten ons op drie hoofddoelgroepen:

- Alle Gouvenaars, uit alle wijken en met een diversiteit aan achtergronden, en in het bijzonder schooljeugd.
- (Inter)nationale toeristen die al in Gouda verblijven voor een dag of langer.
- Cultuurliefhebbers, die speciaal voor ons museum naar de stad afreizen.

Blik naar de toekomst

In 2023 hebben we met ons stadsmuseum een slag gemaakt, zowel in onze nationale aantrekkingskracht als in onze verbindende rol in de stad. We hebben onze doelstellingen ruimschoots bereikt, met een flinke maatschappelijke en economische impact. Maar er kan meer. Wij dromen van een toegankelijk museum, waar alle Gouvenaars zich kunnen herkennen in de verschillende perspectieven op het verhaal van Gouda. Een museum met een goed klimaat, waar (inter)nationale partners graag topstukken aan uitlenen en dat nog meer bijdraagt aan de lokale levendigheid en economie. Een museum waarmee we het Goudse erfgoed veiligstellen en doorgeven aan de volgende generaties.

Dit is niet vanzelfsprekend. Wij beheren en presenteren de kwetsbare collectie van de gemeente in een historisch gebouw van de gemeente, en dat is een uitdagende combinatie. Een investering in de toegankelijkheid en de verduurzaming van het museumgebouw is hard nodig. We zijn dankbaar dat de gemeente Gouda in 2023 een start heeft gemaakt met een haalbaarheidsonderzoek naar de (on)mogelijkheden van een dergelijke investering in de toekomst. Opdat Museum Gouda de trots en het wortelstelsel van de Gouvenaars kan versterken en

kan bijdragen aan het imago van Gouda als culturele hotspot. Mee kan bouwen aan een toekomstbestendige culturele infrastructuur en het bereik van cultuur en cultuureducatie kan vergroten. Kan werken aan de sociale cohesie in onze stad én kan bijdragen aan de lokale economie en het vestigingsklimaat.

Publiek

“Van jongs af aan vind ik kunst en musea al heel leuk, maar qua werk ben ik een andere kant op gegaan. Toen ik de vrijwilligersvacature had gezien, liet die me eigenlijk niet meer los. Je kunt altijd zeggen ‘ooit ga ik ...’, maar ik dacht: ik ga het gewoon doen. Nu ben ik elke vrijdag in het museum. Ik kan echt genieten van het contact met bezoekers en leer enorm veel van andere vrijwilligers.”

Marieke van de Linde, vrijwillig gastvrouw

Tentoonstellingen

In 2023 hebben we met Hoge Luchten en Koninklijke Kunst twee grote tentoonstellingen georganiseerd met een groot en breed nationaal publieksbereik. Daarnaast hebben we met de tentoonstelling Bnadem | Nieuwe Grond invulling gegeven aan onze maatschappelijke verbindende rol in de stad. Met kleine presentaties als De schaduwwijde van de Goudse pijp en Geloven in Gouda boden we bovendien nieuwe perspectieven op de Goudse geschiedenis.

Hoge Luchten

10 december 2022 t/m 17 september 2023

Door de eeuwen heen hebben kunstenaars de stad en het leven in de stad op vele manieren vastgelegd. Aan de hand van een oogstrelende selectie van 40 schilderijen uit het depot van het Rijksmuseum en werken uit de collectie van Museum Gouda maakte

men in de tentoonstelling Hoge Luchten kennis met drie eeuwen stadse vrijheden en vergezichten. Van prachtige schilderijen van de 17de-eeuwse schilders als Albert Cuyp en Jan van Goyen, tot Cornelis Springer, een meester uit de Romantiek. Uit de Haagse School waren verschillende werken van Jacob Maris vertegenwoordigd. Bekende en minder bekende schilders, zoals George Breitner, Johan Barthold Jongkind, Isaac Ouwater, Frans de Hulst en Jan Weissenbruch vormden samen een zeer bezienswaardig en indrukwekkend geheel.

Evenals voor de tentoonstellingen Lage Landen en Koele Wateren, de voorgaande edities van Schatten uit het Rijks, is voor Hoge Luchten een artistieke bijdrage gevraagd aan hedendaagse kunstenaars. Dit keer was er gekozen voor het duo Martin & Inge Rie-

beek, bekend van een reeks videoportretten met de naam The Essential. Zij brachten in korte videoportretten inwoners van Gouda in beeld onder de noemer ‘Stadslucht maakt Vrij’. Daarin stelden zij de Goudse bewoners de vraag: “Wat betekent vrijheid voor jou?” Het heeft spontane en indringende portretten opgeleverd, die samen een beeld van de stad Gouda en zijn bewoners geven. Dit indringende werk is na afloop van de tentoonstelling door het museum aangekocht en opgenomen in de collectie.

Hoge Luchten maakt onderdeel uit van een initiatief van de stichting M6; zes samenwerkende stadsmusea, waar we als Museum Gouda deel van uitmaken.

De stad is vol reuring en er is altijd vertier, maar er wordt ook hard gewerkt en handel gedreven. Op de schilderijen in deze zaal zie je mensen langs de grachten flaneren, zoals op die van Hendrik M. In de winter is er plezier en worden er schaatswedstrijden gehouden, zoals op het 19de-eeuwse werk van Nicolaas Baur. Bedrijvigheid is er te vinden op de schepenstimmerwerven en op een markt waar vis wordt verkocht. De stad bruis

uzzing and full of life. It is also the place where people work and do business. You can see people walking along the canals. In the winter there are ice skating competitions. You can find a 19th-century work by Nicolaas Baur. You can find a market where fish is sold. The city is full of life and activity.

“In mijn werk wil ik de stem zijn van mensen die ergens buiten staan of onzichtbaar zijn, vooral vrouwen. De vrouwen in Iran zijn zich niet bewust dat hun stem ook buiten het land gehoord wordt. Deze performance is een boodschap van Iran naar Nederland en van Nederland terug aan Iran. Hiermee wil ik de kracht van vrouwen laten zien, want we zijn allemaal sisters van elkaar.”

Astera Mortezaei, kunstenaar en initiatiefnemer van The Power of Braids

Performance The Power of Braids

14 januari 2023

Begin van het jaar maakten 65 vrouwen én mannen een lange vlecht van zo’n 80 meter door Museum Gouda. Deze steunbetuiging aan de vrouwen van Iran was een idee van de Gouds-Iraanse kunstenaar Astera Mortezaei. Aanleiding voor de performance was de moord op Mahsa Amini in september 2022 in Iran. Een laatste foto, vlak voor haar arrestatie genomen, liet de lange vlecht zien op de schouders van Amini. Haar is sindsdien een wereldwijd symbool voor vrijheid en verzet geworden. Onder de titel The Power of Braids heeft Astera Mortezaei een grote groep mensen voor even met elkaar verbonden in protest tegen het onrecht in Iran.

De Mix Nederland | Bnadem

26 april 2023 t/m 7 januari 2024

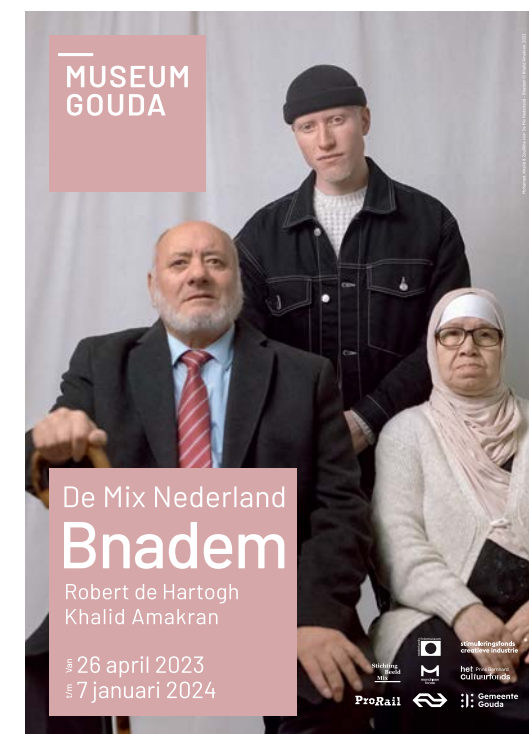
In samenwerking met Stichting Beeldmix vroegen we de Rotterdamse fotograaf Khalid Amakran om nieuw werk te maken in

reactie op de Goudse foto’s van zijn oudere vakgenoot Robert de Hartogh. De Hartogh legde in de jaren zeventig de eerste Marokkaanse gastarbeiders vast in Goudse fabrieken, pensions en bij hen thuis. Khalid Amakran, zelf zoon van een arbeidsmigrant, zocht de eerste generatie Marokkaanse Nederlanders op. Als zeventigers en tachtigers poseerden ze vol trots naast hun vrouw, kinderen en kleinkinderen. Achter de camera ging Amakran met hen in gesprek: wie kan je zijn, wie mag je worden en wat neem je mee van de generatie voor jou?

Bnadem, de titel van de tentoonstelling, is het Marokkaans-Arabisch woord voor ‘mens’ en betekent letterlijk ‘zoon van Adam’. In de Marokkaanse cultuur ben je altijd onderdeel van iets wat groter is dan jijzelf. Heel anders dan het Nederlandse woord ‘individu’, dat in het Arabisch niet bestaat en juist ‘ondeelbaar’ betekent. De tentoonstelling Bnadem omvatte de zoektocht, worteling en worsteling, van Marokkaanse Nederlanders.

De nieuwe foto’s van Amakran en het oudere werk van De Hartogh waren vanaf 26 april 2023 te zien in Museum Gouda. Schrijver en journalist Hassnae Bouazza schreef een begeleidend stuk voor in de publicatie die bij de tentoonstelling verscheen. Een deel van de foto’s was van april tot juni ook te zien op het NS-station van Gouda. Toen deze foto-borden na anderhalve maand werden beklad met extreemrechtse racistische leuzen, hebben we de foto’s verwijderd en vervangen, opdat ze tot de laatste dag het station konden sieren.

De Mix Nederland | Bnadem was bij uitstek een tentoonstelling die bijdraagt aan het tonen van een volledig beeld en diverse perspectieven op de Goudse geschiedenis. Bij deze tentoonstelling realiseerden we een uitgebreide publieksprogrammering. Lees hier meer over in het hoofdstuk Educatie (pag. 22).

Campagnebeeld

Campagnebeeld

INSECT!

13 mei 2023 t/m 25 februari 2024

De Nederlandse Keramiekopleiding in Gouda is de enige professionele opleiding tot keramist in Nederland. Cursisten komen uit het hele land om zich dit ambacht eigen te maken. Voor deze tentoonstelling maakten tweedejaars keramisten objecten waarbij ze zich lieten inspireren door insecten. Deze hebben niet alleen een bijzonder uiterlijk maar ook een belangrijke rol in de natuur. Daarnaast zijn ze kwetsbaar, net als keramiek. De selectie voor de tentoonstelling INSECT! werd gemaakt door Ingmar Reesing, conservator van Museum Gouda, en de docenten van de Nederlandse Keramiekopleiding.

De schaduwzijde van de Goudse pijp

1 juli t/m 5 november 2023

Ter gelegenheid van het Herdenkingsjaar Slavernijverleden wierpen we aan de hand van historische voorwerpen en een installatie van kunstenaar Miriam Piña licht op de rol van de Goudse pijp bij de trans-Atlantische handel in tot slaaf gemaakten.

De 17de- en 18de-eeuwse Goudse pijpenhandel was booming. Het keramische ambacht zorgde voor werkgelegenheid en welvaart en de pijpen gingen de hele wereld over. Minder bekend is dat dit handelssucces samenhangt met het slavernijverleden. Uit oude scheepsvrachtsbrieven blijkt namelijk dat kleipijpen een betaalmiddel waren waarmee mensen werden gekocht en tot slaaf gemaakt. Dit geeft de Goudse pijpenkoppen die nog altijd worden gevonden aan de kust van West-Afrika en op de Nederlandse Antillen een nieuwe lading.

In 2023 was het 150 jaar geleden dat de slavernij in Suriname en de Caraïbische eilanden bij wet werd afgeschaft. Samen met kunstenaar Miriam Piña richtten we een tentoonstellingszaal in waarin dit pijnlijke en confronterende maar belangrijke verhaal verteld werd. Voor het centrale kunstwerk in de ruimte gebruikte Piña ook de verhalen van een groep jongeren. Zij gaven in de tentoonstelling woorden aan hoe dit verleden hun eigen heden raakt.

Opening De schaduwzijde van de Goudse pijp

Splinter Chabot

Opening Koninklijke Kunst

Campagnebeeld

Portret van een meisje in het blauw (detail), 1641 | Johannes C. Verspronck, Rijksmuseum

Match

2 juli t/m 3 september 2023

Een bijzondere ontmoeting tussen twee kunstwerken, dat was Match. Twaalf Nederlandse musea, waaronder Museum Gouda, toonden in de zomer van 2023 een meesterwerk uit het Rijksmuseum naast een topstuk uit eigen collectie, een perfecte "match". Wij matchten het wereldberoemde 'Portret van een meisje in het blauw' (1641) van Johannes C. Verspronck uit het Rijksmuseum – ook wel het mooiste kinderportret van de 17de eeuw genoemd – met 'De gezusters Arntzenius' (1895) van Willem B. Tholen, uit onze eigen collectie. Bij de tentoonstelling verscheen een rijk geïllustreerd boek met alle 24 kunstwerken die in het hele land te zien waren.

Twaalf schrijvers leverden een bijdrage, waaronder Splinter Chabot. Hij schreef speciaal voor onze Goudse Match een tekst die bezoekers ook op zaal konden beluisteren. Match was een initiatief van samenwerkingsverband M6.

Koninklijke Kunst – Wilhelmina en de Haagse School

7 oktober 2023 t/m 5 mei 2024

Kunst en koningshuis zijn nauw met elkaar verbonden. Koningin Wilhelmina had bijvoorbeeld een warme band met de Haagse kunstwereld. Het Koninklijk Huis bezit dan ook een bijzondere verzameling kunstwerken uit het begin van de twintigste eeuw. Kunst die zich normaal gesproken achter

gesloten (paleis)deuren bevindt, maar vanaf 7 oktober 2023 te zien was in Museum Gouda. In vier kleurrijke zalen met spectaculaire tapijten, vormgegeven door Theo Tienhooven, toonden we de bijzondere relatie tussen kunst en koningshuis.

Pronkstuk van de tentoonstelling was de zogeheten Pulchri-kast. Toen koningin Wilhelmina en prins Hendrik trouwden in 1901, kregen ze deze indrukwekkende kunstkast cadeau van de Haagse kunstenaarsvereniging Pulchri Studio. In de kast bevinden zich meer dan honderd aquarellen, tekeningen en reliëfs van onder meer Jozef Israëls, Hendrik Willem Mesdag, Jan Toorop, Suze Robertson en Sientje Mesdag-van Houten. Als een tijds-

Pulchri-kast, Koninklijke Kunst

Herenstraat

Mariëtte Lock

15 december 2023
21 april 2024

Gemeente
Gouda

Campagnebeeld

capsule biedt de kast een bijna vergeten, exclusieve blik op de Haagse kunstscene van weleer. Behalve de Pulchri-kast zijn er nog veel meer schitterende huwelijksgeschenken vanuit alle hoeken van het land te zien. Bijzondere geschenken uit de toenmalige koloniën werpen licht op de ongelijkwaardige koloniale machtsverhoudingen.

Kunst diende ook om ons eerste vrouwelijke staatshoofd als vorstelijke machthebber te presenteren aan het volk. Er werden imposante schilderijen verspreid om Wilhelmina als jonge, krachtige koningin uit te beelden. Staatsieportretten hielpen om haar beeltenis te verspreiden in de wereld. En de koninklijke familie liet ook persoonlijke

privéportretten maken. Bovendien schilderde Wilhelmina zelf niet onverdienstelijk, zoals te zien is aan twee schilderijtjes van haar hand in de tentoonstelling.

Koninklijke Kunst – Wilhelmina en de Haagse School werd mede mogelijk gemaakt dankzij zeldzame bruiklenen van de Koninklijke Verzamelingen, Paleis Het Loo, Rijksmuseum, Museum Catharijneconvent, Drents Museum, Nieuwe Instituut, het Haags Gemeente-archief, Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis, Simonis en Buunk, De Goudse Verzekeringen en diverse particulieren.

Het Huis van Sinterklaas

1 november t/m 5 december 2023

Sinterklaas had een nieuwe, duurzame manier gevonden om een goede voorraad pepernoten te regelen. Hij ontwikkelde een machine die pepernoten maakt als er (in de juiste muzieknoden) wordt gezongen. Sint had operakoor De Notenkrakers ingehuurd om voor de pepernotenmachine te zingen en voorraden te regelen. Maar het ging helemaal mis: de Notenkrakers konden niet met de machine omgaan. Gelukkig waren er allemaal bezoekende families die de machine weer aan de praat kregen, een gezellige opdrachtroute door het museum volgden, een Notenkraker-medaille knutselden en tot slot bij Sint aanschoven in zijn fijne zitkamer.

Herenstraat

15 december 2023 t/m 21 april 2024

In de fototentoonstelling Herenstraat gaven

Opening Herenstraat

we het podium aan de stad van nu. Foto-graaf Mariëtte Lock nam met haar beelden bezoekers mee in het dagelijks leven in en om de Herenstraat, in de Goudse wijk Korte Akkeren. De veertien tentoongestelde foto's vormden een treffend beeldverslag van een leven waarin de stoep het verlengde is van de huiskamer.

Een volksbuurt, zo staat Korte Akkeren bekend. In de jaren 70 maakten de van oorsprong karakteristieke arbeiderswoningen aan de Herenstraat plaats voor de typische blokkenbouw van die tijd. De beelden van Mariëtte Lock laten zien dat het grijze, eenvormige uiterlijk van de straat in sterk contrast staat met de warmte en veelkleu-

righeid van haar bewoners. De afgelopen jaren was Lock bijna dagelijks met haar camera in de Herenstraat te vinden. Enkele maanden bracht ze in een schafteet door, om letterlijk deel uit te maken van de buurt en haar bewoners. Het heeft geresulteerd in een persoonlijk, ongepolijst portret van deze Goudse straat.

“Als gastheer ben je niet sec een beveiligder, je hebt echt contact. Bezoekers die het leuk vinden kun je op bijzondere details wijzen en wat context geven. Mijn persoonlijke voorkeur ligt bij de religieuze kunst en bij de maquette. In beide zie je dat tolerantie als een rode draad door de geschiedenis van Gouda loopt. De nieuwe Gasthuiskapel vind ik schitterend, met name de permanente presentatie van de cartons. De verhalen, en de passie en het vakmanschap waarmee ze gemaakt zijn. Daarbij: het museum heeft zo’n sfeer en uitstraling. Voor mij is het echt thuis komen.”

Ad Schalk, vrijwillig gastheer

Vaste presentaties

Heropening Gasthuiskapel

In april heropenden we een geheel nieuwe presentatie in de Gasthuiskapel van het museum met het verhaal over het religieuze verleden van Gouda. Monumentale 16de-eeuwse altaarstukken en metershoge tekeningen voor de beroemde Goudse Glazen van de Sint-Janskerk die de Beeldenstorm overleefden, hebben nu een erepodium gekregen in de nieuwe vaste presentatie. Ook wordt licht geworpen op de laatmiddeleeuwse kapellen, kloosters en de 17de-eeuwse Goudse schuilkerken. Topstukken uit eigen collectie worden gecombineerd met bruiklenen van onder meer het Rijksmuseum. De presentatie in de kapel vormt met de Goudse Glazen in de Sint-Janskerk een erfgoedensemble van wereldformaat.

Naast de altaarsstukken toont Museum Gouda in de Gasthuiskapel de komende jaren ieder kwartaal drie van die kwetsbare ontwerptekeningen, de ‘cartons’, dankzij een genereus bruikleen van de Sint-Janskerk. Een speciaal gemaakte animatie van Studio Louter werpt licht op de bijzondere details in de tekeningen én de gebrandschilderde ramen. Bruiklenen van onder meer de Oud-Katholieke Kerk in Gouda vertellen op het koor van de kapel het verhaal van de huis- of schuilkerken. Deze ontstonden in de 17de eeuw in de woonhuizen van rijke katholieken en zijn kenmerkend voor Gouda. Deze ‘verborgen’ godshuizen waren weelderig en theateraal ingericht en voorzien van enorme en kleurrijke altaarstukken, om de katholieke kerkganger in vervoering te brengen. Bij het maken van de vernieuwende presentatie is veel aandacht besteed aan duur-

zaamheid: vitrines en frames die al eerder voor de tentoonstellingen *Beleef het Wonder van Gouda* en *Koele Wateren* (2022) gebouwd waren, zijn door ontwerper Theo Tienhooven hergebruikt.

Geloven in Gouda

Onze stad kent een enorme verscheidenheid aan geloofsgemeenschappen. De nieuwe presentatie *Geloven in Gouda* biedt geen compleet overzicht, maar werpt licht op vier van deze gemeenschappen. De presentatie laat zien dat religie altijd in beweging was en is. Onderdeel van de tentoonstelling zijn onder meer een Joodse kandelaar, afkomstig uit de voormalige synagoge aan de Turfmarkt, Remonstrants zilverwerk, een forse kanselbijbel van de Gereformeerde Gemeente en een islamitisch gebedssnoer en Koran, afkomstig uit de moskee MIV Assalam.

Aan *Geloven in Gouda* werd actief bijgedragen door lokale geloofsgemeenschappen, zowel in de vorm van bruiklenen als via video-interviews. De bezoeker maakt zo kennis met Farid Habyby, voorzitter van de Goudse MIV Assalam moskee; Evert-Jan van Veldhuizen, lid van de Gereformeerde Gemeente (wier kerkgebouw lokaal bekendstaat als ‘de mijter’); Kim de Berg, remonstrants predikant bij Federatie Gouda en de Joodse Gouwenaar Lea Alice van Coeverden. In een korte film vertellen zij openhartig over hun persoonlijke geloofsbeleving. Deze vernieuwende insteek en voor Nederland unieke presentatie kreeg veel aandacht in de media en wordt door bezoekers goed gewaardeerd.

Gouda

...de Wereldoorlog een kleine, maar
...et een synagoge, eigen begraaf-
...nathaven. Rond 1941 woonden
...den tijdens de oorlog
...de voormalige synagoge
...gemeenschap die
...loof werd in de
...ente. Religieuze
...en of Den Haag.

...h community.
...in the
...vere
...igious
...from the
...e Evangelical
...services of

“Jaren terug was het streven 2500 kinderen per jaar, inmiddels hebben we er 7000. Dat vind ik mooi. Een van de leukste programma’s vind ik ‘De verzameljas’, dan ben je een soort lopend museum. Het moment dat die jas voor het eerst opengaat, de verrassing op die gezichten, dat is prachtig. Als museumdocent vind ik het belangrijk om verschillende groepen en leeftijden in het museum te ontvangen en dat zie ik steeds meer gebeuren. Het bieden van maatwerk helpt daarbij. Ik ben trots om deel te zijn van het team Educatie en ik doe het met veel plezier.”

Jan de Wild, vrijwillig museumdocent en rondleider

Educatie

We hebben weer veel verschillende onderwijsgroepen mogen verwelkomen in het museum. Van Rotterdamse middelbare scholen die langskwamen voor een speciaal lesprogramma bij De schaduwzijde van de Goudse pijp, tot en met ISK-klassen die een aantal uitgebreide taal- en kunstlessen volgden. Voortgezet onderwijs en mbo weten ons steeds beter te vinden voor programma’s op maat en door de onmisbare inzet van de Brede School blijven de basisschoolgroepen binnenstromen. We zijn blij dat we op deze manier kinderen en jongeren een nieuwe blik op kunst, de Goudse geschiedenis en hun eigen plek in de wereld en de stad kunnen bieden.

Primair onderwijs

Onze educatieve programma’s vinden het meest gretig aftrek bij basisscholen: maar liefst 140 PO-klassen bezochten het museum in 2023. Zij namen enthousiast deel aan vertrouwde en nieuwe lesprogramma’s.

De volgende lessen werden aangeboden:

- Klaasje (groep 1-2)
- De Verzameljas (groep 1-2)
- Speuren naar Kleuren (groep 1 t/m 4)
- Schatzoeken (groep 4-6)
- Het schilderij ben jij (groep 7-8)
- Samen kijken meer zien (groep 4 t/m 8)
- Kinderboekenweekprogramma: Bij mij thuis (op Bnadem)(groep 7-8)
- Goudzoekers (samenwerking met Bibliotheek Gouda en Streekarchief Midden-Holland)
- Kunst voor de koning(in)! (groep 7-8)

Huis van Sinterklaas

Voor de groep 1, 2 en 3 wordt jaarlijks een nieuw programma ontwikkeld bij het Huis van Sinterklaas.

Voortgezet onderwijs

Voor het effectief bereiken van lokale middelbare scholen investeerden we in 2023 tijd en aandacht in ons netwerk. Om deze scholieren in het museum te mogen ontvangen is die extra inzet cruciaal. We zijn dan ook content dat wel 68 VO-klassen ons museum bezochten en deelnamen aan de hieronder genoemde lesprogramma’s.

- Kunst voor de koning(in)! (onderbouw VMBO/Havo/VWO)

Kennismaken met de mooiste koninklijke kunstwerken uit de vorige eeuw. Samen die kunst goed leren bekijken en onderzoeken. Daarnaast zélf aan de slag met het in beeld

brengen van iets waar jij voor staat. Waar zou jij de koning(in) van willen overtuigen?

- Samen kijken, meer zien en doen (VMBO/Havo/VWO)

Verzamelnaam voor verschillende op maat-programma’s waarin leerlingen zowel in de vaste als tijdelijke presentaties opdrachten doen en kennismaken met de Goudse geschiedenis, samen goed leren kijken en zich creatief laten inspireren door de (tijdelijke) collectie.

- Schaduwzijde van de Goudse Pijp X De Meerpaal

Een speciaal programma voor de brugklassen van de Rotterdamse school De Meerpaal, waarin ze de tentoonstelling samen met kunstenaar Miriam Piña bezoeken en door middel van korte filmpjes van jongeren die meewerkten aan de tentoonstelling gesprekken voeren over slavernij en racisme toen en nu.

Middelbaar beroepsonderwijs

Het mbo is voor ons een vrij nieuwe doelgroep, die we maar wat graag welkom heten in het museum. We zetten hierin de eerste stappen in 2023 en mochten de leerlingen van 12 klassen verwelkomen in Museum Gouda.

■ BNADEM + MBO

Dit lesprogramma wordt beschreven als onderdeel van Bnadem+ op pagina 29.

■ Kunst in de klas

Museumprogramma dat jaarlijks wordt aangeboden aan onderwijsassistenten van het Hoornbeeck College. In het museum ervaren de leerlingen methodes en manieren om in de klas met kunst aan de slag te gaan.

Familieprogrammering

Bij de Hoge Luchten-tentoonstelling was er een speciale tour voor kinderen die bestond uit verhaaltjes en liedjes en die op een speelse manier informatie gaf bij de schilderijen. Het werkte zo goed, dat volwassenen soms expres kozen voor de kindertour. Daarnaast werd bij Hoge Luchten een onbemand atelier ingericht. Hier konden bezoekers binnenlopen en met verschillende materialen – van fineliners, zacht pastelkrijt tot crêpepapier en stickers – hun eigen Hoge Lucht creatief invullen. De basis was al gedrukt: De Nieuwe Kerk en het stadhuis op de Dam van Ouwater en de Tiendewegspoort te Gouda van Verspuy. Honderden Hoge Luchten werden gemaakt en opgehangen in het atelier, zo ontstond er een kleurrij-

ke bezoekerstentoonstelling. Daarnaast konden mensen op een lange rol wit papier delen wat vrijheid voor hen betekent, wat leidde tot meters ontroerende, rake teksten en tekeningen.

Bij de tentoonstelling Koninklijke Kunst betrokken we de Goudse illustrator Loes van Gils. Zij tekende een speelse versie van de kast, waarvan een levensgroot exemplaar in het atelier is geplaatst. Hier konden bezoekers hun eigen kunstwerk in plaatsen, die ze maakten met aquarelpotloden en waterstiften.

Families konden daarnaast op pad met de gratis koninklijke speurkast, waarin allerlei details uit verschillende kunstwerken werden opgenomen. Samen gingen families op zoek naar onder andere de kroonluchter, de kaars en het paard. Per ruimte vonden ze in de kast ook een vraag om samen door te praten over wat ze zagen.

SuperCoolKidsfeest

Ons Hoge Luchten-atelier verplaatste zich tijdens het SuperCoolKidsfeest in mei voor één keer naar buiten toe. Op de Markt konden kinderen (en volwassenen) naar hartenlust hun eigen Hoge Luchten-kunstwerk maken.

Zomeracademie

We droegen bij aan de invulling van de zomeracademie, zowel van de Brede School als van de Islamitische basisschool Al Qalam.

Schoolbezoek

Loes van Gils in atelier

Workshops

Tijdens de schoolvakanties boden we verschillende workshops aan.

- Bij Hoge Luchten was er 'Stadsgezicht 2.0', stagiaire Anika de Werk kroop in de rol van schilder van stadsgezichten, die de opdracht van het museum had gekregen om het stadsgezicht van de toekomst te maken. Workshopdeelnemers schilderden allemaal een fantasierijk gebouw op hout, samen vormden ze een bijzonder nieuw stadsgezicht.
- Bij Bnadem programmeerden we een aantal keer een henna-workshop, gegeven door Dounia Bouchama.
- Bij schaduwzijde van de Goudse pijp organiseerden we op vier zaterdagen inloopworkshops. Hier konden bezoekers onder leiding van kunstenaar Miriam Piña een gebroken kleipijp beschilderen en in gesprek over de tentoonstelling en de installatie van Piña.
- Bij Koninklijke Kunst organiseerden we in de vakanties verschillende edities van 'Maak je eigen Koninklijke Portret'. Tijdens deze workshop deden deelnemers inspiratie op en schilderden vervolgens hun eigen portret op canvas, onder leiding van twee professionele portretschilders.

Volwassenen

Rondleidingen

In totaal hebben 2154 mensen het museum bezocht via een reguliere rondleiding. Van een interactieve rondleiding over Koninklijke Kunst, tot een bezoek vol gedeelde herinneringen over Bnadem: er werden heel diverse groepen dit jaar kundig ontvangen door ons museumdocententeam.

VTM-training

De rondleiders zijn getraind in de interactieve, op ervaring en gesprek gerichte rondleidmethode VTM: Visible Thinking in the Museum. Het is een methode die de rondleiders diverse handvaten biedt om bezoekers zelf te laten onderzoeken en kijken, en daarover te delen en gesprekken te faciliteren. Er is ook dit jaar weer geoefend met diverse thinking routines, die vervolgens direct zijn toegepast in rondleidingen voor volwassenen, VO, mbo en PO.

Evenementen

Ook dit jaar organiseerden we een aantal bijzondere evenementen:

Open Monumentendag

Op zaterdag 9 en zondag 10 september was het Open Monumentendag, waar 690 bezoekers op af kwamen. Er waren gratis rondleidingen door het gebouw, waarin de geschiedenis van het Catharina Gasthuis centraal stond. Op zondag konden bezoekers met een speciaal gemaakte folder over de (zichtbare) geschiedenis van het gebouw op pad.

Festival De Verwondering

Festival De Verwondering

Door een fantastische samenwerking met de Schouwburg, de Garensponnerij, de bibliotheek en allerlei andere culturele partners in Gouda, konden we een bijzonder meerdaags programma neerzetten. Bij Museum Gouda draaide op vrijdagavond 15 september, in samenwerking met Filmhuis Gouda 'Casablanca Beats' en was er in het Ruim een hiphop-optreden in samenwerking met DubbelH. Zaterdag waren er rondleiding door Bnadem door Khalid Amakran, was er een workshop henna en kalligrafeerde kalligrafie-artiest Qasim Arif namen van bezoekers bij de tentoonstelling. Maar liefst 665 bezochten het museum.

Zotte Zaterdag

Op 14 oktober was het Zotte Zaterdag. De uitnodiging luidde: 'Laat je rondleiden door een zot!' Vier bevlogen rondleiders in middeleeuws kostuum leidden 606 bezoekers rond tijdens een korte highlight-tour door het museum.

Gouda bij Kaarslicht

Tijdens Gouda bij Kaarslicht ('Kaarsjes-avond') waren we de hele dag en avond gratis te bezoeken. Op diverse plaatsen in het museum vonden optredens en performances plaats. 238 bezoekers genoten die dag van de warmte, de kunst en de muziek.

Inclusief aanbod

Inclusiviteit is een belangrijk speerpunt bij de activiteiten van het museum. We willen

een gastvrije plek zijn voor iedereen. Voor visueel beperkten was er op de tentoonstelling Hoge Luchten een speciale audiotour met beeldbeschrijvingen van verschillende kunstwerken. Daarnaast is van een van de topstukken een voelschilderij gemaakt en zijn er potjes met herkenbare geuren bij een ander object. Deze materialen worden ingezet bij rondleidingen aan deze specifieke doelgroep.

We hebben dit jaar verschillende programma's op maat aangeboden aan diverse doelgroepen. Rondleidingen aan nieuwe Gouwenaars, ontvangst van ISK-schakelklassen en lessen aan de Weekendschool.

Sprekend Erfgoed

In samenwerking met Erfgoedhuis Zuid-Holland en de Goudse afdeling van NLTraining ontwikkelden we iets moois: een taallessenserie voor NT2-cursisten. We boden de training twee keer aan, die bestond uit vier lessen van tweeënhalf uur. De cursisten ervoeren de collectie met al hun zintuigen, deelden herinneringen en toekomstdromen, zittend voor verschillende kunstwerken. Inmiddels is een lightversie ook uitgevoerd door twee museumdocenten voor geïnteresseerden van het Goudse Taalhuis.

Rotterdampas

Ook in 2023 konden pashouders van de Rotterdampas gratis het museum bezoeken. Hiermee maken we kunst en cultuur toegankelijk voor een brede doelgroep. Daarbij gold

voor veel activiteiten en workshops korting of gratis toegang met de Rotterdampas; hier werd dankbaar gebruik van gemaakt. Bijna 1.200 mensen bezochten in 2023 het museum met de Rotterdampas.

Abdellah Laguili op de Talks & Docu-avond

Bezoek moslimarchief

Bnadem+

De bijdrage uit de Subsidieregeling voor Innovatie en Ontwikkeling vanuit de Gemeente Gouda stelde ons in staat om een intensief publieksprogramma bij tentoonstelling Bnadem te ontwikkelen en uit te voeren, in samenwerking met de Stadsprogrammeur. Dit publieksprogramma bestond uit een vijftal plusprogramma's, die zijn voortgekomen uit gesprekken met sleutelfiguren binnen de lokale Marokkaanse gemeenschap.

BNADEM + FAMILIE: een intergeneratie-neel programma voor de eerste generatie arbeidsmigranten en hun (klein)kinderen, waarin verhalen en ervaringen van deelnemers rondom hun komst en leven in Nederland centraal staan. Die worden gedeeld met behulp van prikkelende vragen, een veilige omgeving en de foto's van Khalid Amakran en Robert den Hartogh. We hebben onder andere via stichting Alief gezinnen ontvangen voor een op maat programma, verschillende vrouwengroepen en de Weekendschool.

BNADEM + ONVERGETELIJK: onderzocht hoe we ouderen met dementie en hun (klein)kinderen een programma op maat kunnen bieden, wat uiteindelijk in 2024 wordt uitgewerkt tot een kaartenset met foto's van Den Hartogh en vragen. Hiermee kunnen (klein)kinderen laagdrempelig in gesprek over het migratieverleden van hun (groot)ouders.

BNADEM + FILM: er is een succesvolle Talks & Docu-avond georganiseerd 'We waren nieuwkomers'. Er waren ontroerende fragmenten uit de serie Mocronado's te zien en programmamaker Jalal Bouzamour ging samen met Khalid Amakran, onder leiding van Myriam Sahraoui in gesprek met de tientallen Gouwenaars. Er was ruimte om eerste generatie-verhalen te delen over het trauma van afscheid nemen, over de collectieve Marokkaanse cultuur, over taboes en over de liefde. Maar ook over worstelingen van (klein)kinderen, volwassen geworden in een tijd van 'minder minder minder'. En er was ruimte om te dromen: 'Wanneer zijn we er?' Jalal en Khalid: 'Als wij niet meer alleen voor Marokkaanse onderwerpen worden gevraagd, maar als maker worden gezien, volwaardig en meerdimensionaal.'

BNADEM + MBO: een onderwijsprogramma dat is gevolgd door verschillende groepen mbo-leerlingen in de regio, die aan de hand van de thema's van Bnadem identiteitsvragen onderzochten. Onder leiding van Khalid Amakran zijn ze zelf aan de slag zijn gegaan met de verbeelding daarvan. Dit alles werd aangeboden in een toegankelijke workshopvorm, waar veel positieve reacties op kwamen.

BNADEM + VERHALEN: de unieke verhalen van de eerste generatie Marokkaanse Gouwenaars horen bij onze stadsgeschiedenis en zijn afgelopen jaar opgetekend door Maryam El-Rahmouni. Ze is met verschillende eerste- en tweede generatie families in gesprek gegaan. De interviews worden o.a. overgedragen aan het Streekarchief Midden-Holland en deze oral history wordt beschikbaar voor toekomstige presentaties en uitingen van het museum rondom dit thema.

“Als rondleider begint het met afstemmen: waar ligt de interesse van de groep en hoe kan ik hen betrekken bij een kunstwerk? Ik gebruik graag de Visual Thinking in the Museum-methode. Bnadem vond ik erg leuk, omdat het geen standaard tentoonstelling was en wel over Gouda gaat. Daar heb ik indrukwekkende rondleidingen gehad met mensen van het Taalhuis, die zelf een migratieachtergrond hebben. Die bezoeken betekenden echt iets: mensen raakten geëmotioneerd en troostten elkaar zelfs. Heel bijzonder.”

Sofieke van der Schoot, vrijwillig rondleider

Publieksbereik

Bezoekers

In 2023 ontvingen we 56.413 bezoekers. Hiermee werd onze jaardoelstelling van 40.000 bezoekers met maar liefst 40% overtroffen. We ontvingen 7.362 kinderen waarvan 4.247 in schoolverband, ruim meer dan de doelstelling van 3.500 schoolkinderen. Het museum werd ook hoog gewaardeerd. De tentoonstelling Hoge Luchten kreeg een rapportcijfer van 8,2 en Koninklijke Kunst werd door bezoekers met een 8,5 gewaardeerd.

Online bezoek

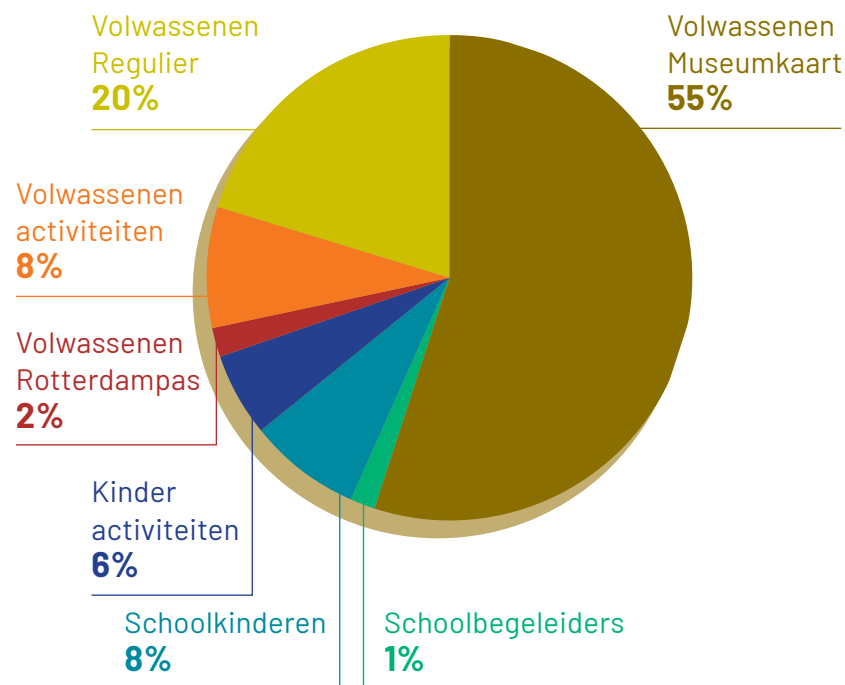
Onze website werd 133.697 keer bezocht. Het aantal digitale nieuwsbrief-abonnees steeg met ruim 300 nieuwe lezers naar 4.525. Aan het eind van het jaar hadden we 3.302 volgers op Instagram, 4.793 op Facebook en 1.898 op LinkedIn. Op X (voor-

heen Twitter) deden we bewust een stapje terug, maar we hebben nog steeds ca. 4.000 volgers. Ons social mediabereik steeg het afgelopen jaar met ca. 5% op Facebook, meer dan 10% op Instagram en met maar liefst 20% op LinkedIn.

Free publicity

Lokale media zijn dankbare partners in het bereiken van ons publiek. Het Kontakt/ Goudse Post en AD Groene Hart zijn bij veel evenementen aanwezig. Nationale pers bereikten we het afgelopen jaar vooral met Bnadem: Khalid Amakran werd geïnterviewd door onder meer NRC en Trouw. Koninklijke Kunst werd genoemd als tip in een redactionele bijdrage in de Volkskrant. De geschatte mediawaarde van alle redactionele aandacht (lees: vermeldingen van Museum Gouda) in de print media gedurende

Bezoekers 2023

dit jaar is ongeveer €317.500. Reken je de plaatsingen op mediawebsites mee komt dat bedrag op €980.000 uit. Dat is een mooie boost voor het nationale imago van de stad Gouda!

Advertenties

Voor Hoge Luchten hadden we door onze samenwerking met de M6 een mooi budget om landelijk in te zetten en voor Koninklijke Kunst hadden we, mede dankzij fondsges, ook het budget om het publieksbereik door advertenties – lokaal en nationaal – te vergroten. Radio blijkt voor landelijk bereik een waardevol medium, versterkt met online campagnes en slimme combinaties van redactionele aandacht met advertenties in print media.

Lokaal werken we samen met Welkom in Gouda/GrandCanyon en realiseren daarnaast individuele campagnes. Ook zijn we begonnen aan een gezamenlijk MarCom-kwartaaloverleg met de Goudse C4 (bibliotheek, schouwburg, cultuurhuis en museum). Op deze manier kunnen we elkaar versterken, gezamenlijk korting bedingen en ook praktische zaken zoals flyer bundelen.

Daarnaast werd ook dit jaar weer een vast gedeelte van het budget besteed aan het beheer van ons Google AdGrants sponsorship, waarmee we verwijzingen naar onze website genereren. Hiermee konden we voor ongeveer \$ 60.000,- adverteren in Google, wat goed was voor ruim 9% van het aantal websitebezoeken.

Economische impact

Door publieksenquêtes weten we dat onze grote tentoonstellingen een positieve impact hebben op de Goudse economie. Voor Hoge Luchten namen we meer dan 380 enquêtes af. 56% van de bezoekers kwam speciaal vanwege Hoge Luchten naar Gouda. Ze combineerden museumbezoek met een lunch of een middagje winkelen. De mensen die speciaal voor Hoge Luchten naar Gouda kwamen gaven zo gemiddeld € 49,50 uit in de stad. De voorlopige cijfers van Koninklijke Kunst gaven een vergelijkbaar beeld. Dit betekent dat Museum Gouda in 2023 een lokale economische impact had van € 1.563.768 (56.413 bezoekers * 56% * 49,5).

Collectie

“Als al het intensieve voorbereidende werk voor een tentoonstelling door een team van deskundigen is gedaan, mag je als rondleider ‘met de eer gaan strijken’ en het resultaat aan de buitenwereld laten zien. Op zo’n moment voel ik me echt spekkoper. Naast rondleidingen doe ik onderzoekswerk. Dan ga ik als een detective aan de slag, of het nu in het museum is, op internet of in het streekarchief. Voor De Schat van de Stad zoek ik bijvoorbeeld achtergrondinformatie bij de objecten voor de burgemeesterskamer, dan ontdek ik van alles!”

Imelda van der Linden, vrijwillig archiefspeurder en rondleider

Collectiebeheer

Museum Gouda registreert, conserveert, onderzoekt en presenteert de collectie van de stad Gouda. Dit doen wij zo goed mogelijk, afhankelijk van gebouwafhankelijke factoren als (klimaat)veiligheid. In 2023 hebben wij nieuwe kaders vastgesteld voor het gewenste klimaat in de verschillende museumzalen, waarmee we mee gaan in de laatste inzichten van het RCE om het binnenklimaat vertraagd te laten meebewegen met het buitenklimaat. De inventarisatie die Helicon in het kader van het haalbaarheidsonderzoek naar verduurzaming en toegankelijk maken van het museum in opdracht van de gemeente heeft verricht naar de staat van de collectie in de verschillende interne depots, heeft een aantal zorgwekkende aandachtspunten opgeleverd. De discrepantie tussen de kaders en met name het klimaat in de meeste depotruimtes is dan ook onderwerp van

gesprek met de gemeente Gouda als eigenaar van zowel museum panden als collectie. We werken aan een nieuw collectiebeleidsplan, waarin onze missie, visie en doelstellingen gestalte krijgen in de vorm van collectiethema's en aanwinstenbeleid, dit plan wordt in 2024 afgemaakt. Ook de ontsluiting van de collectie middels registratie en het toevoegen van afbeeldingen aan de online catalogus maakt hier onderdeel van uit, na de aanstaande overgang naar een nieuw collectieregistratiesysteem wordt dit vanaf 2025 opgepakt.

Aanwinsten

Rkia

2023 | Khalid Amakran

Ikram, Yamna en Mohammed

2023 | Khalid Amakran

Eind 2023 heeft Museum Gouda twee eigentijdse portretten van fotograaf Khalid Amakran verworven. Deze foto's waren onderdeel van de tentoonstelling De Mix Nederland | Bnadem en vormen een ode aan de eerste generatie Marokkaanse Gouwenars. Museum Gouda is het eerste museum dat werk van fotograaf Khalid Amakran (1991) aankoopt. "Dat het museum nu twee werken uit de tentoonstelling in de collectie opneemt, bewijst dat het verhaal van elke Gouwenaar gehoord en gezien mag worden," stelt Amakran.

Stadslucht maakt Vrij

2023 | Martin en Inge Riebeek

Aan het einde van het jaar heeft het museum een videowerk van Martin en Inge Riebeek aangekocht voor de hedendaagse kunstcollectie. Het kunstwerk met videoportretten van verschillende Gouwenars was te zien in de tentoonstelling Hoge Luchten. In de kenmerkende stijl van het kunstenaarsduo geven geportretteerden, recht uit het hart, antwoord op de vraag: wat betekent vrijheid voor jou?

Zilveren broodmand Cornelis Bleuland

1792 | Johannes Jansen

In 1792 voerde chirurgijn Cornelis Bleuland een levensreddende operatie uit. Als dank ontving hij van het stadsbestuur een zilveren broodmand met Latijnse inscriptie. Deze mand was de laatste decennia in bezit van het Goudse Groene Hart Ziekenhuis. Museum Gouda is gevestigd in het voormalige Catharina Gasthuis, de voorloper van het Groene Hart Ziekenhuis. De mand is door het ziekenhuis aan het museum overgedragen en heeft een plaats gekregen in de chirurgijnsildegkamer.

Rkia, 2023 | Khalid Amakran

Ezel., 2015 | Tom Claassen, bij Beelden aan Zee

Kazuifel, anoniem, Gouda

Bruiklenen

Museum Gouda heeft een ruimhartig bruikleenbeleid, in lijn met de uitgangspunten van Slimmer lenen van de Museumvereniging. In 2023 werden 28 bruiklenen verstrekt aan musea en andere instellingen in binnen- en buitenland.

Voor de tentoonstelling Fashion for God – Nederlandse liturgische gewaden uit schuilkerken (1580-1800) in Museum Catharijneconvent waren zes voorwerpen uit onze collectie tijdelijk te zien in Utrecht. De tentoonstelling werd enorm goed ontvangen door publiek en media en onze koorkap, koor-kapschild en kazuifel kregen een centrale podiumplek middenin de tentoonstelling.

De schilderijen Zonsondergang van Charles-François Daubigny en Landschap met zandweg van Georges Michel waren van

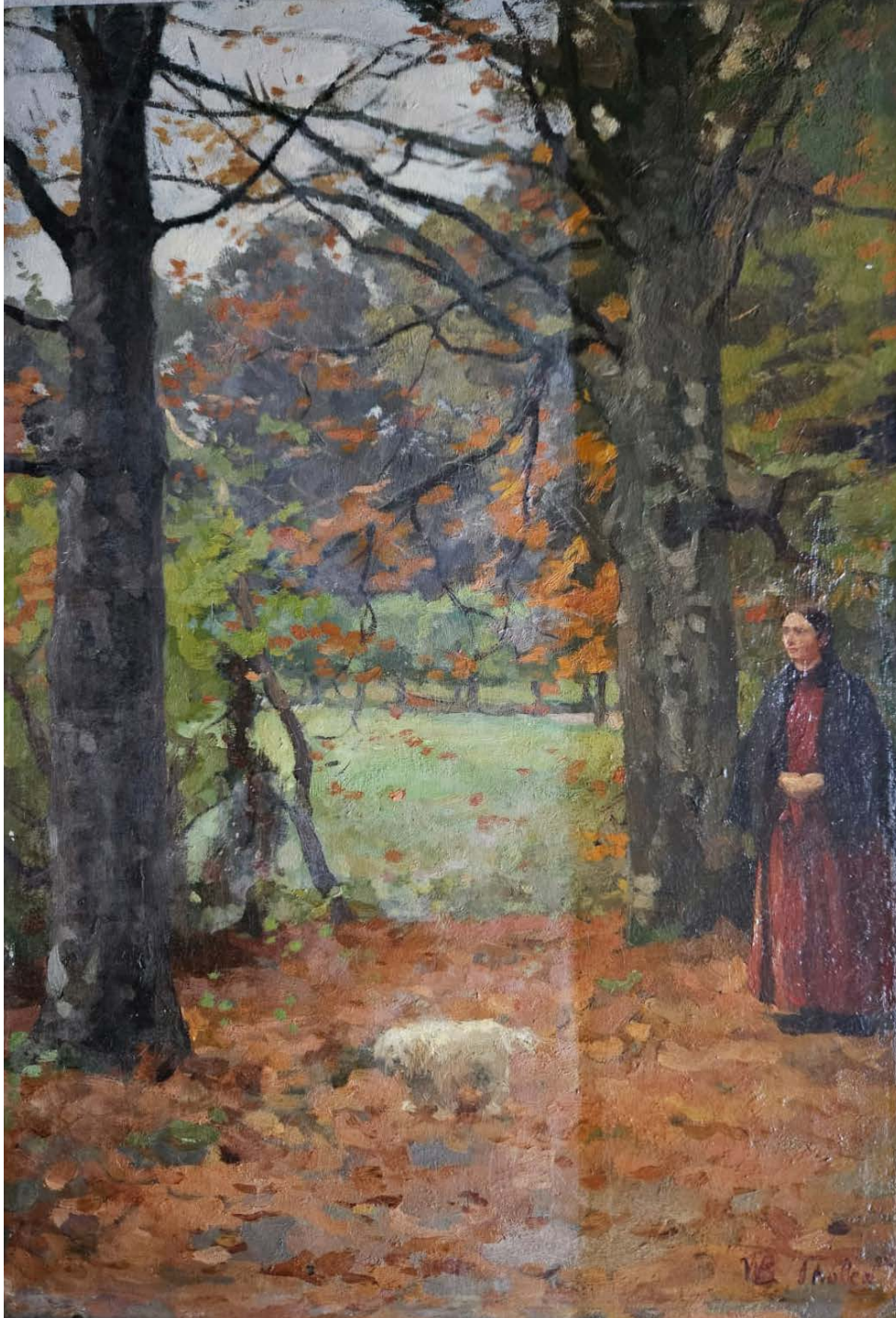
11 september 2023 tot en met 7 januari 2024 te zien in het Drents Museum. De tentoonstelling Op reis met Vincent van Gogh in Drenthe is de eerste grote tentoonstelling dat inzoomt op Van Goghs verblijf in Drenthe aan het begin van zijn carrière. Naast zijn Drentse werk waren zijn voorbeelden en tijdgenoten te zien, onder wie Franse kunstenaars Michel en Daubigny.

Voor een overzichtstentoonstelling over beeldhouwer Tom Claassen ging de Ezel uit onze museumtuin op reis. Het beeld werd uit de museumtuin getakeld en ging vervolgens op transport naar Scheveningen. Daar was het van 10 november 2023 t/m 1 april 2024 te zien in Museum Beelden aan Zee, tussen Claassens andere sculpturen van dieren.

Schat van de Stad

In maart 2023 hebben we een afsluitbare vitrine in de werkkamer van burgemeester Pieter Verhoeve in het Huis van de Stad geplaatst. Iedere drie maanden is daarin een ander object uit de collectie van Museum Gouda te zien. Een object dat een relatie heeft met de geschiedenis van Gouda en een bijzonder verhaal heeft. Het object fungeert niet alleen als 'conversation piece' voor de burgemeester. De museumcollectie is eigendom van de Gemeente Gouda en is op deze manier ook deels aanwezig in het bestuurlijk centrum van de stad. De plaatsing van een nieuw voorwerp gaat gepaard met een dubbelcolumn van directeur Femke Haijtema en de burgemeester in Kontakt/ Goudse Post. In 2023 waren de volgende objecten in de werkkamer van de burgemeester te zien: de zogenoemde Jacobakan, een

laatmiddeleeuwse karbeelkop, de lantaarn van de laatste torenwachter en een gevelsteen van een 17de-eeuwse pijpenmaker. Ook in 2024 gaan diverse objecten uit de verzameling van Museum Gouda uit logeren en zijn ze te gast bij burgemeester Pieter Verhoeve.

Mevrouw Coba Tholen-Muller, wandelend in het bos (1892) van Willem Bastiaan Tholen

Restauraties

In 2023 werden aan twee objecten restauraties verricht. Het schilderij 'Mevrouw Coba Tholen-Muller, wandelend in het bos' (1892) van Willem Bastiaan Tholen werd schoongemaakt en kreeg een nieuwe vernislaag, uitgevoerd door The Art Clinic.

In het kader van de tentoonstelling Fashion for God in Museum Catharijneconvent is de zeventiende-eeuws kazuifel van de priester Petrus Purmerent gerestaureerd. De restauratie is in het voorjaar van 2023 uitgevoerd door Liesbeth van Ravels.

Onderzoek

Jaarlijks werkt Museum Gouda samen met het onderzoeksvak van de master Oude Kunst aan de Universiteit Utrecht. In 2023 onderzocht student Mashinka Stolk het schilderij *Handwerkende vrouw*, voorheen toegeschreven aan Nicolaas van der Waay. Zij concludeerde onder meer dat het werk niet vervaardigd kan zijn door Van der Waay. Helaas heeft zij niet kunnen achterhalen wie het schilderij wel heeft gemaakt.

Jorien Soepboer heeft in 2023 een succesvolle aanvraag gedaan bij het Cultuurfonds en ontvangt komend jaar een Conservatoren Stipendium om onderzoek te kunnen doen naar de vrouwen in de collectie van Museum Gouda.

Publicaties

Ingmar Reesing

- Tentoonstellingscatalogus *Hete Vuren*

Jorien Soepboer

- Column over Koninklijke Kunst voor *Kunstschrift*, nr. 5, 50-51.
- 'Een kunstkast voor Wilhelmina' in *Vind Magazine*, nr. 52, 76-81.

Bedrijf

“Ik ben ontzettend warm ontvangen door iedereen bij Museum Gouda. Ik vond het enorm leuk om Bnadem mee te mogen maken, met als hoogtepunt de Talks & Docu-avond. Je voelt dat iedereen hier hart voor het museum heeft en dat maakt het een hele fijne plek om te werken.”

Amira Erraja, medewerker kantoor

Bedrijfsvoering

Museum Gouda streeft naar een financieel gezonde exploitatie, waar eigen inkomsten minimaal 20% van uitmaken. In 2023 zijn we hier, ondanks de verviervoudigde energielasten waarvoor we incidentele compensatie ontvingen, ruimschoots in geslaagd, met 24% eigen inkomsten, bestaande uit bezoekersinkomsten, verhuur, fondsen en sponsoring. We onderzoeken daarnaast de mogelijkheden om kosten te drukken en een efficiëntieslag te maken samen met onze partners van de C4. Zo is dit jaar tussen de facilitaire afdelingen een samenwerking opgezet om over en weer bij te springen op piekmomenten en experimenteren de marketingafdelingen met gezamenlijke inkoop.

Procesverbetering

Op het gebied van bedrijfsvoering stond 2023 voor een groot deel in het teken van het verder professionaliseren van interne bedrijfsprocessen en opruimen. Zo is er op personeelsbeleid gewerkt aan het formaliseren van het beleid voortkomend uit de Museum CAO. Zo hebben alle medewerkers een VOG ingeleverd, hebben we ons reis-kostenbeleid herzien en hebben we beleid opgesteld over hoe om te gaan met verlof-en overuren van medewerkers. We streven er in gezamenlijkheid naar om dit na te leven en in te bedden in de praktijk. Verder hebben we afspraken vastgelegd over het thuiswerken van medewerkers en is de interne overlegstructuur herzien, waarin ook het interne besluitvormingsproces is vastgelegd. Ook hebben we onze inkooprichtlijnen vastgelegd voor een gestructureerde aanpak om

ervoor te zorgen dat de inkoopactiviteiten voldoen aan de normen van professionaliteit en integriteit. Om ons inkoopproces goed in te regelen was het ook noodzakelijk om een goede mandatering en procuratieregeling te beschrijven en afspraken te maken over het facturatieproces. We hebben onze ellenlange lijst met grootboeknummers opgeschoond en medewerkers meer budgetverantwoordelijkheid gegeven, waarbij zijzelf verantwoordelijk zijn voor de begroting en sturing. Deze verantwoordelijkheid is gekoppeld aan de factuurafhandeling, waarvoor we een systematiek hebben ontwikkeld waarbij een vierogen principe wordt toegepast. Dit proces zal in 2024 geautomatiseerd worden.

AVG

Om te kunnen voldoen aan de Algemene Verordening Persoonsgegevens (AVG) hebben we een verwerkingsregister opgesteld om inzichtelijk te maken op welke plekken en in welke processen binnen onze organisatie gegevens van derden worden gebruikt of bewaard. Dit zorgt voor bewustwording en zorgvuldig gebruik. Ook hebben we voor het bewaren en gebruiken van persoonsgegevens van medewerkers, vrijwilligers en stagiair(e)s een privacy statement opgesteld. Dit hebben we met terugwerkende kracht voor iedereen ingeregeld en is nu onderdeel van onze indiensttredingsprocedure.

Werkomgeving

Kantoor en inrichting

We hebben geïnvesteerd in het optimaliseren van de fysieke werkplekken. Zo zijn de vrijwilligerskeuken en de kleedruimte/kantoor van het Team Publieksbegeleiding opgefrist. Ook de collega's op kantoor moesten eraan geloven. Twee weken lang is er grootscheeps opgeruimd; kasten vol met (bedrijfs)administratie zijn uitgezocht en delen daarvan zijn ondergebracht bij het streekarchief of op de juiste wijze afgevoerd. Ook zijn de kantoren efficiënter ingedeeld zodat er nu voldoende goede arbo-werkplekken beschikbaar zijn. We hebben veel van deze werkzaamheden in eigen beheer kunnen uitvoeren. Bij de noodzakelijke vervanging van meubilair hebben we gekozen voor een circulaire kantoorinrichting: gebruikte meubelen die bij ons een tweede leven hebben gekregen.

Digitale werkomgeving en ICT

Naast het opruimen en aanpakken van de fysieke werkplekken hebben we ook grote stappen gezet in het verbeteren, optimaliseren en beter beveiligen van onze digitale werkplekken. Om te kunnen voldoen aan de tegenwoordig geldende eisen aan dataveiligheid was het hoogst noodzakelijk om over te stappen op een nieuwe ICT leverancier. Samen met Combine ICT hebben we onze verouderde systemen kunnen vervangen en waar nodig kunnen aanpassen aan de huidige gebruikers- en veiligheidsstandaard. Onze wifi-access points zijn vervangen,

de firewall is verbeterd, zwaar verouderde werkstations zijn aangepast om te kunnen voldoen aan gebruikerseisen van deze tijd en de systemen zijn toegerust met multi-factor authentication om de veiligheid van ons netwerk en de data te waarborgen. Een van de stappen in dit proces (het uitfasen van de servers) was het verplaatsen van onze collectiedata van de eigen verouderde server naar de serveromgeving van Axiell online. In 2024 ronden we dit project af met de uitfasering van de laatste servers.

Merel IJsbrandy

Eric Roos

Hildert Raaijmakers

Personeel

Medewerkers

Het jaar 2023 kende verschillende personele wisselingen. Enerzijds was er natuurlijk verloop, anderzijds doordat collega's elders een andere nieuwe uitdaging zijn aangegaan. Naast deze wisselingen hebben we ons team ook iets kunnen uitbreiden, dankzij de extra gemeentelijke subsidie in het kader van Fair Pay. In januari startte Charles van der Heijde als nieuwe controller en trad Merel IJsbrandy aan als Hoofd Bedrijfsvoering. Zij volgde Linda Boer op die deze functie van maart 2022 tot januari 2023 op interim basis invulde. De Marketing & Communicatie werd dit jaar eerst vervuld door Hildert Raaijmakers, en vervolgens door Hadassa Lok, ondersteuning kwam van freelancer Carina Blokzijl. In Team publieksbegeleiding waren Eric Roos en Anca de Rijk nieuwe gezichten. In april 2023 ging Hans Grootendorst

met pensioen als Technisch Beheerder, hij droeg al zijn kennis over gebouwen en installaties over aan opvolger Peter Verkleij. Management Assistent Saskia Bunnik maakte afgelopen jaar de overstap naar de – voor onze organisatie nieuwe – functie Projectleider Tentoonstellingen. Annemiek Veldkamp volgde haar in september op in de functie van Office Manager, waarbinnen ook relatiebeheer en het organiseren van evenementen belegd is. In 2023 had onze organisatie ook te kampen met langdurige ziekte van twee van onze medewerkers. Dit trof met name de medewerkers zelf maar had uiteraard ook grote impact op onze organisatie als geheel. Door de bereidheid van collega's en de inzet van ZZP'ers en een uitzendbureau hebben we er met elkaar voor kunnen zorgen dat het werk zo goed mogelijk is opgevangen.

Annemiek Veldkamp

Hadassa Lok

Charles van der Heijde

Vrijwilligers

Museum Gouda kan niet zonder de enorme inzet van vrijwilligers. Ook in 2023 konden wij rekenen op een vaste groep toegewijde vrijwilligers (circa 80) die actief zijn op verschillende taakgebieden binnen onze organisatie: als gastheer/gastvrouw op zaal, in de museumwinkel, als rondleider en/of ter ondersteuning van de Technische Dienst, Collectiebeheer en Marketing & Communicatie.

Ook in de werving van nieuwe vrijwilligers zoeken we actief naar kandidaten die de diversiteit van ons team vergroten. Wij zijn het museum van alle Gouwenaars. Naast dat we willen dat iedere Gouwenaar een stukje van diens geschiedenis terug kan vinden in het museum en de collectie, proberen we dat ook binnen de samenstelling van ons team.

Stageplek

Janita Baron was in 2023 assistent-conservator bij Museum Gouda.

Nevenfuncties

Femke Haijtema

- Bestuurslid en lid benoemingscommissie Vereniging Rembrandt
- Voorzitter adviescommissies beeldende kunst en erfgoed Mondriaan Fonds
- Bestuurslid M6 (penningmeester)
- Bestuurslid ICOM Nederland
- Bestuurslid Alumnivereniging Club LinC (voorzitter)
- Lid beoordelingscommissie Graaf Floris V Prijs

Merel IJsbrandy

- Lid Raad van Toezicht Museum Dr8888, te Drachten

Ingmar Reesing

- Lid Editorial Board Codart

Janita Baron

Anca de Rijk

Peter Verkleij

Codes

Fair Practice Code

Vanuit onze commitment aan de Fair Practice Code staan we voor Fair Pay en het onderhouden van duurzame arbeidsrelaties in een veilige en transparante werkomgeving met onze eigen medewerkers maar ook met kunstenaars en zelfstandigen. Aandachtspunten uit deze code zijn het principe 'gelijke beloning voor gelijke arbeid' voor ons eigen team en de persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers middels reflectie, training en opleiding. De arbeidsvoorwaarden zijn geborgd in de museum CAO van de Museumvereniging. Wanneer wij samenwerken met hedendaagse kunstenaars volgen wij de Richtlijn Kunstenaarshonoraria. Onze driekoppige Personeelsvertegenwoordiging spreekt op meerdere momenten in het jaar met de directeur-bestuurder en voert ook een evaluatiegesprek met de Raad van Toezicht.

Code Diversiteit & Inclusie

Als museum in een bij uitstek diverse stad vormt de Code Diversiteit & Inclusie voor ons een belangrijke richtlijn. Wij zijn het museum van alle Gouwenars en we willen dat iedere Gouwenaar een stukje van diens geschiedenis terug kan vinden in het museum en de collectie. Daarom vullen we de kerncollecties aan met bijvoorbeeld migratiegeschiedenis en niet-christelijke religieuze historie en vergroten we de inclusiviteit van onze tentoonstellingen door meer stemmen aan het woord te laten. We willen fysieke en mentale drempels weg nemen, en maken gebruik van voor iedereen begrijpelijke taal. We brengen onderwerpen dicht bij bezoekers door parallellen te trekken met actuele gebeurtenissen. We belichten meerdere waarheden door onderwerpen van verschillende kanten te laten zien. We

streven ernaar om ons bereik in de stad uit te breiden, en om ons aan verschillende groepen Gouwenars met uiteenlopende achtergronden te verbinden. Bij vacatures zoeken we actief naar kandidaten die de diversiteit van ons team vergroten. Dat geldt niet alleen voor ons team betaalde krachten, ook binnen de groep vrijwilligers heeft dit onze aandacht.

Governance Code Cultuur

Museum Gouda past de acht principes van de Governance Code Cultuur integraal toe. Museum Gouda kent een raad-van-toezicht-model met een directeur-bestuurder. De organisatie bestaat verder uit vaste medewerkers, vrijwilligers en stagiaires.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestaat eind 2023 uit zes professionele en onafhankelijke leden die aangesteld worden door middel van een openbare sollicitatieprocedure. Elk lid van de Raad van Toezicht moet het beleid van Museum Gouda op hoofdlijnen kunnen beoordelen. Daarnaast draagt elk lid met een eigen specifieke deskundigheid en netwerk bij aan het Toezicht op en de stimulans van Museum Gouda. De voorzitter van de Raad van Toezicht is speciaal belast met de bewaking van de Governance Code Cultuur en met de strategie van Museum Gouda. Een lid van de Raad van Toezicht is speciaal belast met het Toezicht op het financieel beleid en risicobeheer van Museum Gouda. Dit lid is benoemd door de Raad van Toezicht, nadat het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gouda

over de benoeming is gehoord. De overige portefeuilles zijn verdeeld over de leden: artistiek-inhoudelijk beleid, communicatiebeleid, ondernemerschap en verbinding met de stad (deze laatste portefeuille is in 2023 toegevoegd). Het rooster van aftreden is zodanig ingericht dat de continuïteit in de samenstelling van de Raad van Toezicht is gewaarborgd.

Beloningsbeleid

De bezoldiging van bestuurder en medewerkers volgt de Museum-CAO. Raad van Toezichtleden mogen desgewenst aanspraak maken op een vrijwilligersvergoeding.

Functioneren van bestuur en Raad van Toezicht

Jaarlijks wordt door de Raad van Toezicht, in haar werkgeversrol, een functioneringsgesprek gevoerd met de directeur-bestuurder. Voorafgaand hieraan is een evaluatiegesprek met de Personeelsvertegenwoordiging. Eenmaal per jaar houdt de Raad van Toezicht een zelfevaluatie, waarvan verslag wordt gemaakt, in 2023 is deze evaluatie begeleid door een gespecialiseerde professional. Jaarlijks wordt een vergadering van de Raad van Toezicht op initiatief van de directeur-bestuurder buiten de deur op een inspirerende museale locatie gehouden, bij wijze van deskundigheidsbevordering. De handelingswijze bij belangenverstrengeling en conflicten is opgenomen in de statuten en de reglementen (beiden worden in 2024 herzien).

Sturing, risicobeheersing en controle

Museum Gouda wordt geleid door directeur-bestuurder Femke Haijtema die verantwoording aflegt aan de Raad van Toezicht. De begroting, het jaarverslag en de jaarrekening worden vastgesteld door de Raad van Toezicht. Ieder kwartaal maakt de directeur-bestuurder een rapportage met de inhoudelijke en financiële stand van zaken en prognose, met aandacht voor risico's.

In overleg met de portefeuillehouder financieel beleid en risicobeheersing zijn in 2023 verschillende stappen gezet om kwetsbaarheden en frauderisico's in de organisatie te minimaliseren. Zo is een vierogen principe in de bankomgeving toegevoegd. Ook is een eerste stap gemaakt in het in kaart brengen van de benodigde reserves, dit gesprek wordt in 2024 verder gevoerd.

Overlegstructuur

De raad heeft in 2023 viermaal plenair vergaderd in aanwezigheid van de directeur-bestuurder. De voorzitter onderhoudt ook buiten de vergaderingen contact met de directeur-bestuurder. Het lid met de financiële portefeuille onderhoudt ook buiten de vergaderingen contact met de directeur-bestuurder, en met de controller van Museum Gouda en de accountant. Jaarlijks heeft de Raad van Toezicht minimaal eenmaal contact met de Personeelsvertegenwoordiging. Met de voornaamste subsidiegever, de gemeente Gouda, tevens eigenaar van de collectie die het museum in beheer heeft en van het museum pand dat Museum

Gouda huurt, heeft de directeur-bestuurder regelmatig overleg. Jaarlijks voor 1 september worden de halfjaarcijfers besproken, en in het najaar vindt een genotuleerd bestuurlijk overleg plaats tussen directeur-bestuurder en wethouder en cultuurambtenaar. Jaarlijks voor 1 juni wordt het inhoudelijk jaarverslag ingediend bij de gemeente en voor 1 juli de financiële jaarrekening, waarin wordt teruggekoppeld in hoeverre de prestatieafspraken zijn nagekomen, waarna bij goedkeuring de definitieve beschikking volgt.

Gebouwbeheer

In samenwerking met gebouweigenaar Gemeente Gouda hebben er het afgelopen jaar diverse (onderhouds)werkzaamheden plaatsgevonden aan ons gebouwencomplex. Sinds een paar jaar wordt de scheurvorming gemonitord en dit jaar zijn er diverse verstevigingsankers geplaatst om de bestaande scheuren in het pand te stabiliseren. Volgens het meerjarenonderhoudsplan van de gemeente Gouda zijn er aan de buitenzijde van het gebouw schilderwerkzaamheden uitgevoerd. Tenslotte is er ook dit jaar stormschade aan het dak geweest. Door snel handelen is dit gelukkig goed verholpen. Reguliere werkzaamheden zijn uitgevoerd ten aanzien van: blusmiddelen, camerasysteem, elektrische deuren, klimmaterialen, invalidelift, elektrische installatie, hoogwerker, klimaatinstallaties en brandmeldinstallatie. Al langere tijd ondervinden we aanhou-

dende vochtproblemen in museumzaal 14, gelegen aan de voorzijde van het museumgebouw aan de Oosthaven. De binnenzijde van de gevel wordt tijdens het stookseizoen te vochtig door condensvorming. Hierdoor is deze – zo welkome – presentatieruimte ongeschikt om de stadscollectie te tonen. In 2023 is bouwfysisch onderzoek gedaan naar de mogelijkheden deze ruimte opnieuw in gebruik te kunnen nemen. In de loop van 2024 hopen we hier eindelijk de Arntzenius-collectie weer in volle glorie te kunnen tonen.

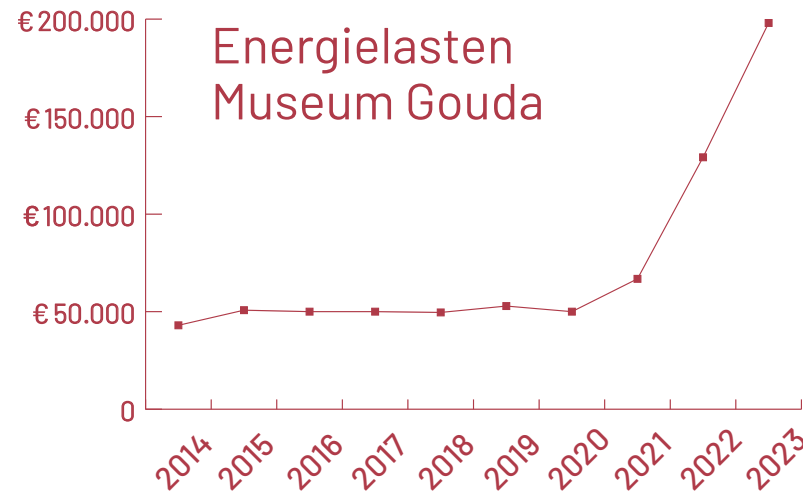
Energie

Door de extreme stijging van energieprijzen is het besparen van energie een speerpunt. Dat we als Museum Gouda huurder zijn van een eeuwenoud pand met monumentale status zorgt voor uitdagingen op dit vlak: het

uitvoeren van energieverbruik beperkende maatregelen kan maar zeer beperkt. Onze energiekosten zijn in de afgelopen twee jaar enorm gestegen, met 2023 als hoogte- of eigenlijk dieptepunt. Jarenlang waren deze kosten ongeveer gelijk, circa €50K per jaar. Oktober 2021 zette de extreme prijsstijging in, waardoor onze kosten dat jaar al €67K bedroegen. In 2022 kwamen we uit op €129K. In 2023 kwamen we uiteindelijk uit op €198K. Dit is bijna een verviervoudiging van de kosten die Museum Gouda jarenlang gewend was. De bovenstaande tabel geeft weer hoe de energielasten zich hebben ontwikkeld.

Als beheerder van de collectie die eigendom is van de gemeente Gouda zijn wij gehouden aan het zo goed mogelijk klimatiseren van deze 40.000 voorwerpen. Ter besparing

de kachel of airco uitzetten is dan ook niet mogelijk. 'Een schilderij kun je geen trui aantrekken', zoals de Museumvereniging al liet weten. We huren van de gemeente een prachtig maar monumentaal en tochtig museumpand, waarbij we de zeer beperkte mogelijkheden om zelf te verduurzamen al hebben benut, bijvoorbeeld door het plaatsen van achterzetbeglazing. Dit jaar hebben we in zaal 11 de bestaande verlichting vervangen voor energiezuiniger ledverlichting, maar dat is de enige maatregel die wij zelf konden uitvoeren dit jaar.

“Wat zo leuk is aan de museumwinkel, is dat je op een heel ongedwongen manier de ervaringen van mensen meekrijgt. Ze vertellen wat hen is opgevallen, dat ze het gebouw zo mooi vinden of verrast zijn over hoe groot is. Het blijft me fascineren dat iedereen weer over iets anders enthousiast is, van een werk in het open depot tot die ene vaas op de plateelzaal. Of iemand vertelt dat hij voor de vijfde keer naar de maquette is geweest, dat gebeurt! Al die eigen verhalen, daar geniet ik echt van.”

Pauline de Haan, vrijwillig museumshop

Museumwinkel

De museumshop is een van de bronnen waarmee we als museum eigen inkomsten genereren. Om die reden heeft de winkel het afgelopen jaar meer prioriteit gekregen. De winkel kon, na de verbouwing van de Gasthuiskapel, in april 2023 weer de deuren openen aan Oosthaven 9. In de communicatie en publieksbenadering presenteren we deze ingang nu als hoofdingang van het museum. Hiermee verhogen we het aantal bezoekers dat via de winkel het museum binnenkomt en, vooral, het museum weer via de winkel verlaat. Het heeft enkele maanden geduurd voordat het effect zichtbaar was, maar sinds het najaar neemt de bezoekersstroom via de Oosthaven steeds verder toe. Vanwege de langer dan verwachte sluiting van de Kapel voor herinrichting in het eerste kwart van het jaar, waren de inkomsten evengoed lager dan verwacht.

De museumwinkel draait op een enthousiast team van vrijwilligers, dat zich inspant de winkel tot een prettige, aansprekende omgeving te maken en samen met de coördinator en hoofd bedrijfsvoering kijkt waar kansen liggen om de omzet te vergroten. Het vaste ‘algemene winkelaanbod’ wordt bij elke tentoonstelling aangevuld met tentoonstellingsgerelateerde artikelen. Met het assortiment sluiten we zo veel mogelijk aan op de behoefte en interesse van de museumbezoeker en zo nu en dan experimenteren we met verrassende nieuwe producten. De locatie aan de Oosthaven met de etalage aan de straat maakt het ook mogelijk om spontane bezoekers te trekken, die alleen even binnen komen voor de winkel. Hier zien we nog een groeikans.

Museumwinkel

Eind 2023 hebben we nieuw beleid gemaakt op winkelwaardering. Ook op dit vlak vindt professionalisering plaats: er zijn richtlijnen opgesteld om zo efficiënt mogelijk met de voorraad om te gaan.

Verhuur

Onderdeel van de eigen inkomsten is onder meer de verhuur van ruimte. Het Museum-café Gouda, gerund door Van Gastel horeca exploitatie, is hiervan het grootste voorbeeld. Naast een geliefde plek voor museumbezoekers is de locatie ook erg populair voor feesten en partijen. Museum Gouda verhuurt de ruimte middels een gebruikers-overeenkomst voor een periode van vijf jaar, de huidige overeenkomst loopt af eind 2025. Als huisgenoten werken we nauw samen aan het welzijn van klant en pand. Voor het museum is het café op dit moment zeker gezien de hoge energieprijzen geen grote inkomstenbron, maar wel een hooggewaardeerde service aan de museumbezoekers.

Paranoir Ink, de huurder van de Tuinkamer boven het Gouda-poortje, heeft per 1 september de huur opgezegd. Dat is enerzijds jammer, anderzijds was de huur zeer laag en al sinds 2017 ongewijzigd zonder mogelijkheid tot indexeren. Deze wijziging biedt dan ook kansen; een betere huurovereenkomst of een betekenisvolle invulling met een hogere maatschappelijke waarde.

Verschillende ruimtes binnen Museum Gouda, bijvoorbeeld het Ruim of de Vergaderkamer, zijn beschikbaar voor verhuur aan derden, zowel voor zakelijke partijen als particulieren. Naast de extra inkomsten die verhuur genereert, fungeert het gebouw als

visitekaartje en PR-middel voor het museum en kunnen we zo onze functie als museum van de stad vormgeven. Zo creëren we nog meer ambassadeurs voor het museum.

Het Ruim

Samenwerking

“Mijn wens is dat het museum in de toekomst met mijn legaat een kunstvoorwerp kan aankopen dat van betekenis is voor Gouda, een verrijking op de collectie.”

Peter Kleinjan, vrijwillig gastheer en oprichter fonds op naam

Fondsenwerving

De in 2023 verwezenlijkte ambities waren alleen te realiseren dankzij de steun van fondsen, particulieren en bedrijven. Museum Gouda heeft gedurende het jaar genereuze steun ontvangen. Aan de tentoonstelling Hoge Luchten hebben de VriendenLoterij, het Dr. Hendrik Muller's Vaderlandsch Fonds, de Gravin van Bylandt Stichting, de Janivo Stichting, het Mondriaan Fonds, Cultuurfonds, Stichting Gifted Art, het VSB Fonds en Zabawas bijgedragen. Vanuit de subsidieregeling 'Innovatie en ontwikkeling in kunst en cultuur' van Gemeente Gouda ontvingen wij een bijdrage voor ontwikkeling van een intensief publieksprogramma bij de tentoonstelling Bnadem. De totstandkoming van de tentoonstelling Koninklijke Kunst – Wilhelmina en de Haagse School werd mede mogelijk gemaakt door de Gravin van Bylandt Stichting, Stichting Jac Bezemer en

Stichting Gifted Art. Dankzij de energiesteun die wij van de Gemeente Gouda ontvingen hebben we het hoofd kunnen bieden aan de energiecrisis. Ook vroegen wij in 2023 met succes het conservatorenstipendium aan bij het Cultuurfonds. Dankzij deze steun kan onze conservator Jorien Soepboer met ingang van januari 2024 onderzoek doen naar de vrouwen in de collectie van Museum Gouda en kunnen we een aankomend junior conservator de gelegenheid bieden om zes maanden werkervaring op te doen.

Legaat: Peter Kleinjan Fonds

In 2023 heeft een van onze vrijwillige gastheren, Peter Kleinjan, Museum Gouda opgenomen in zijn testament. Door middel van een fonds op naam heeft hij het museum legataris gemaakt van het Peter Kleinjan Fonds, bestemd voor een aankoop die

van betekenis is voor Gouda. Het fonds is notarieel vastgelegd en komt in de toekomst vrij. Als Museum Gouda zijn we zeer vereerd en dankbaar. Zowel voor de financiële steun als voor de warme band met het culturele erfgoed van Gouda die hieruit spreekt.

Peter Kleinjan en Femke Haijtema

Taco Dibbits en Femke Haijtema

Gildediner

Partners

De **Vereniging van Goudse Museumvrienden**, het **Gouds Catharina Gilde**, de **leden van de Crabeth Club** en de **Crabeth Club Goud**, en de **Partners** van Museum Gouda zijn voor het museum van onschatbare waarde. Zij steunen ons museum financieel, waardoor we onze fraaie collectie nog beter kunnen presenteren én fraaie tentoonstellingen kunnen blijven maken.

Het Gouds Catharina Gilde vierde eind november tijdens het jaarlijkse diner haar 35-jarig jubileum met een feestelijk en 'koninklijk' diner aan een prachtig gedekte lange tafel in het Ruim. Alle leden werden aangekondigd door een heuse heraut en zodoende voorgesteld aan Pieter Verhoeve, burgemeester van Gouda. Ook Taco Dibbits, hoofddirecteur van het Rijksmuseum, was te gast en deelde in een tweegesprek met

Femke Haijtema zijn ervaringen in de commerciële en museale kunstwereld.

Museum Gouda heeft een grote groep vrienden, de Goudse Museumvrienden. Belangrijke doelen zijn ambassadeurschap en het verrijken van de verzamelingen van het museum. Er is een actief bestuur en ze zijn regelmatig te vinden in het museum voor activiteiten en overleg.

Voor Gouwenaars en andere betrokkenen die nog meer voor het museum willen en kunnen doen, heeft het museum een cirkel van zakelijke Partners en Crabeth Club-leden. Dit jaar gingen we eropuit en hebben we een bijzonder bezoek gebracht aan het Koninklijk Huisarchief in Den Haag, waarvan we veel bruiklenen mochten tonen op de tentoonstelling Koninklijke Kunst. Extra

leuk was dat we deze prachtige excursie konden afsluiten met een lunch bij Pulchri Studio, waar de kast uit 1901, topstuk van de tentoonstelling, vandaan komt.

Regelmatig schuift onze directeur-bestuurder aan bij netwerkbijeenkomsten van serviceclubs als de Rotary, Zonta of Metis. Het jonge zakelijke netwerk de Goudse Ronde Tafel kwam in 2023 op bezoek in het museum voor een rondleiding en een interactieve sessie aan de hand van de business case van het museum.

“Gouda heeft een rijke historie, als stad en inwoners ben je geworteld in die geschiedenis. Dat is iets om te koesteren. Het museum hoort bij de culturele ruggengraat van de stad. Hoe kun je daar als inwoner aan bijdragen en laten zien dat er draagvlak is? Via de website van het museum ontdekte ik de Crabeth Club. Geld geven is een heldere, nuttige manier van steunen. Zoiets als een excursie is dan een leuke bijkomstigheid: het bezoek aan de Koninklijke Verzamelingen vond ik heel inspirerend.”

Ad van 't Zelfde, lid Crabeth Club

Culturele partners

Met de **Goudse Schouwburg**, **Bibliotheek Gouda** en **Cultuurhuis Garenspeerij** werkten we wederom veel samen, onder meer op het gebied van programmering, marketing en communicatie, educatie en evenementen. Esther van Pomerén, **stadsprogrammeur** namens de **C4**, was onder meer zeer intensief bezig met het project Bnadem+.

De samenwerking met de **Sint-Janskerk** vindt naast het succesvolle combi-ticket ook zijn voortzetting in de nieuwe inrichting van de Gasthuiskapel, waarmee we de unieke kunstschaten van Gouda – Goudse glazen, levensgrote cartons en monumentale altaarstukken – permanent in de schijnwerpers zetten.

De **Stichting de zes samenwerkende musea (M6)** blijft een belangrijke samenwerkingspartner. Afgelopen jaar stond de samenwerking met het Westfries Museum, Markiezenhof, Stedelijke Musea Zutphen, Hannemahuis, Limburgs Museum en het Rijksmuseum in het teken van Hoge Luchten, die bij ons te zien was.

Commerciële partners

De **VriendenLoterij** is dankzij onze M6 samenwerking een gewaardeerde partner, waarbij deelnemers gratis toegang tot het museum krijgen. **Spot on Gouda** is het initiatief waarin de gemeente en 12 deelnemers (waaronder wij) samen met de gemeente de krachten bundelen om de stad Gouda te positioneren als dé locatie voor vergaderingen, evenementen, congressen en verblijf. Ook met de **VVV Gouda** wordt

samengewerkt om bezoekers van buiten de stad te trekken en hen een aantrekkelijke Goudse mix van culturele en ontspannende activiteiten voor te schotelen. Deze samenwerkingen bestaan uit diverse gezamenlijke marketing-, communicatie- en sales activiteiten.

De Waag, VVV Gouda

Overige samenwerkingen

Naast de bovenstaande samenwerkingen heeft Museum Gouda nog talloze zowel inhoudelijke, als ook zakelijke samenwerkingsrelaties, met partijen in en rond Gouda, zoals de **Gemeente Gouda**, de **Firma van Drie**, de **Nederlandse Keramiekopleiding**, de **Brede School**, **Driestar Educatief**, **Woonpartners Midden-Holland**, **Kwadraad Maatschappelijk Werk**, **Binnenstadsoverleg**, het **Museumcafé**, **Archeologische Vereniging Gouda**, **Gouda bij Kaarslicht**, **Lichtkunst Gouda**, **Goudse Keramiekdagen**, **Historische Vereniging Die Goude**, **Filmhuis Gouda**, **Jeugdtheaterhuis**, **Streekarchief Midden-Holland**, **Goudse Gidsen Gilde**, **Binnenstadmanagement**, **Historisch Platform**, **Museumhaven**, **Hotel Best Western**, **Q-park**, **Arti Legi**, **Woonpartners**, **Samenwerkende Ondernemers Gouda**, **Stichting Sinterklaasintocht**, **Happen en Trappen**, **Struinen en Vorsen**, en vele anderen.

Jaarrekening

Financieel verslag

In 2023 is een klein negatief resultaat behaald van € 1.226. Zowel de baten als de lasten kwamen op afgerond € 2,67 mln uit. Museum Gouda is het jaar financieel dus goed doorgekomen, al ging dat niet zonder slag of stoot. Het was een jaar van successen en tegenvallers.

We hebben onze doelstelling van 40.000 bezoekers ruim overstegen met 56.413 bezoekers. Dit betekende dat ook de entree-inkomsten aanzienlijk hoger uitvielen dan verwacht. Tegenover deze financiële meevaller stonden een aantal flinke tegenvallers. De succesvolle tentoonstelling Koninklijke Kunst hebben we in zeer korte tijd van de grond gekregen, maar hierdoor bleef te weinig tijd over voor substantiële fondsenwerving. We hadden in ons kleine team te maken met twee langdurig ernstig zieken. En het in 2022 al gesignaleerde achterstallige onderhoud op het vlak van bedrijfsvoering zorgde ook dit jaar voor een aantal onvoorziene ingrepen. In het bijzonder bleek onze ICT-systematiek niet te voldoen aan de vereiste wet- en regelgeving, we hebben deze geheel moeten herzien.

Deze tegenvallers waren, zoals het goed cultureel ondernemerschap betaamt, op te vangen geweest met publieksinkomsten,

ware het niet dat de energielasten door de enorm gestegen tarieven in 2023 bijna verviervoudigd waren ten opzichte van de gebruikelijke energielasten, wat vanzelfsprekend een enorme impact had op de exploitatie.

Op deze energielasten was helaas niet te besparen. Als beheerder van de gemeentelijke collectie zijn wij gehouden aan het zo goed mogelijk klimatiseren van de museale ruimtes ('een schilderij kun je geen trui aantrekken', aldus de Museumvereniging). Wij huren van de gemeente bovendien een prachtig maar monumentaal en tochtig pand, waarbij we de zeer beperkte mogelijkheden om zelf te verduurzamen al hebben benut. We zijn heel blij dat de gemeente ons door middel van eenmalige compensatie heeft geholpen om het hoofd te bieden aan de exorbitante energieprijzen. Dankzij deze steun is het gelukt om dit jaar toch met slechts een klein negatief resultaat te eindigen.

De bedrijfsvoering was in 2023 een speerpunt. We hebben een flinke slag gemaakt in de processen, van het invoeren van een vierogen principe bij het bankieren tot een procuratieregeling en inkoopbeleid, en van het opschonen van de lijst grootboekrekeningen tot het toewijzen van budgetten aan

medewerkers. We hebben het proces rondom de winkelvoorraad herzien en de lijst met materiële activa opgeschoond zodat we niet langer oude onvindbare items op de balans hebben staan. Ook is er nieuw beleid voor de reiskostenvergoeding, vakantie-uren en overuren en heeft iedereen een AVG en een VOG ingeleverd. En onze ICT, inclusief ons collectieregistratiesysteem, is nu veilig en conform regelgeving ingericht. Met een nieuw energiecontract via een collectieve inkoper voor de culturele sector verwachten we in 2024 qua lasten bovendien een stuk lager uit te komen.

Er is op bedrijfsvoeringsvlak wel nog wel een weg te gaan. Afgelopen jaar is de financiële administratie een kwetsbare risicofactor gebleken, terwijl zorgvuldigheid en continuïteit hierbij van essentieel belang zijn. Daarom kiezen we er voor om deze administratie vanaf 2024 neer te leggen bij een professionele externe partner, terwijl we de controllerrol intern beleggen bij het hoofd bedrijfsvoering. Met de overstap naar online factuurafhandeling en betrouwbare kwartaalrapportages, nieuw activeringsbeleid en een strategie voor het aanleggen van reserves gaan we komend jaar een flinke slag maken. Dit geldt ook voor HR, waarbij we in lijn met het nieuwe functiehandboek

van de Museumvereniging een functiehuis willen inrichten, met functieomschrijvingen voor iedere rol binnen de organisatie, die extern gewogen worden.

Zo werken we toe naar een nog steviger Museum Gouda, dat risico's in beeld en onder controle heeft, om zijn maatschappelijke doelstellingen op ambitieuze wijze te kunnen verwezenlijken.

Verkorte jaarrekening

Dit verkort financieel verslag is gebaseerd op de jaarrekening 2023 van Stichting Museum Gouda. Op 27 mei 2024 is deze goedgekeurd door de leden van de Raad van Toezicht en vastgesteld door de directiebestuurder en voorzien van een accountantsverklaring.

Resultaat en eigen vermogen

Het jaar 2023 wordt afgesloten met klein negatief saldo van baten en lasten van -€ 1.226,-. De Algemene Reserve neemt af met € 1.226,- en bedraagt per 31 december 2023 € 148.963,-. De overige (bestemmings) reserves blijven onveranderd ten opzichte van 31 december 2022.

Balans per 31 december 2023

ACTIVA

		31-12-23	31-12-22
Vaste activa			
Materiële vaste activa			
Inventaris	10.382		24.362
Automatisering	6.516		20.760
		16.898	45.122
Vlottende activa			
<i>Vorraden</i>			
Voorraad winkel	12.776		6.011
		12.776	6.011
<i>Vorderingen op korte termijn</i>			
Debiteuren	16.251		31.625
Belasting, pensioen en premies	75.455		59.070
Overige vorderingen en overlopende activa	145.698		284.583
		237.404	375.277
<i>Liquide middelen</i>			
Kas	138		126
Kruispost	40.673		21.380
ABN AMRO bank	841.927		691.242
		882.738	712.747
Totaal Activa		1.149.816	1.139.157

PASSIVA

		31-12-23	31-12-22
Stichtingsvermogen			
Algemene reserve	148.963		150.189
Reserve Collectie	413.863		413.863
Reserve Tentoonstellingen	50.000		50.000
Reserve Herinrichting Museum	135.161		135.161
Reserve Museum Gouda 150 jaar	25.000		25.000
		772.987	774.213
Kortlopende schulden			
Crediteuren	110.164		212.187
Belastingen en premies	50.081		39.205
Overige schulden en overlopende passiva	216.584		113.553
		376.829	364.944
Totaal Passiva		1.149.816	1.139.157

Staat van baten en lasten 2023

BATEN

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
Inkomsten uit entree, rondleidingen en winkel	420.101	280.000	560.368
Inkomsten uit sponsoring en donaties	138.121	160.000	96.155
Verhuur en overige inkomsten	59.377	37.550	41.633
Meerjarige subsidie	1.848.051	1.849.179	1.424.885
Eenmalige subsidies	131.644	91.240	290.829
Subsidie Urban Curator	69.066	66.000	48.000
Totaal Baten	2.666.630	2.483.969	2.380.870

LASTEN

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
<i>Personeel</i>			
Salarissen	812.923	805.147	618.810
Sociale lasten en pensioen	241.523	261.673	196.475
Inhuur personeel en overige personeelskosten	178.244	160.625	177.860
	1.232.690	1.227.445	993.145

Staat van baten en lasten 2023 vervolg

LASTEN VERVOLG

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
<i>Bedrijfskosten</i>			
Huur	386.946	387.919	366.079
Energie lasten	198.321	185.000	129.136
Overige huisvestingslasten (onderhoud, schoonmaak, etc.)	195.824	173.500	225.127
Organisatie- en administratiekosten	162.339	139.180	157.566
Kosten haalbaarheidsonderzoek herinrichting	28.735	21.000	-
	972.165	906.599	877.908
<i>Activiteiten</i>			
Collectie	46.413	20.000	106.874
Marketing & Communicatie	26.585	20.000	17.673
Tentoonstellingen	312.338	271.700	328.351
Educatie	32.299	32.500	11.338
Inkopen winkel	11.393	15.400	23.788
Kosten relatiebeheer	738	-	-
	429.766	359.600	488.024
<i>Afschrijvingen</i>			
Inventaris	13.979	10.000	9.473
Automatisering	20.244	10.000	6.790
	34.223	20.000	16.263

Staat van baten en lasten 2023 vervolg

LASTEN VERVOLG

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
<i>Financiële baten</i>			
Spaarrente	1.258	–	–
<i>Financiële lasten</i>			
Negatieve spaarrente	–	–	3.869
Totaal Lasten	2.667.586	2.513.644	2.379.209
Resultaat	-1.226	-29.675	1.661

Grondslagen

ALGEMEEN

Activiteiten

De stichting heeft ten doel het in stand houden, beheren en wetenschappelijk bewerken van de gemeentelijke collecties, ten einde nu en in de toekomst, met en door middel van die collecties de bezoekers te informeren, te onderwijzen en een visueel genot te bieden.

Vergelijkende cijfers vorig boekjaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van vorig jaar. De vergelijkende cijfers van het voorgaande verslagjaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving voor Kleine Organisaties zonder winststreven (RJK C1). De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden op lineaire basis berekend aan de hand van de geschatte economische levensduur van de activa. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

De afschrijvingspercentages luiden als volgt:

Inventaris	5%, 6,67% en 20%
Automatisering	20%

Voorraad

De winkelvoorraad wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijzen, eventueel verminderd met de voorraad in consignatie en recht van retour.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, waarbij indien noodzakelijk rekening wordt gehouden met een voorziening wegens mogelijke oninbaarheid. De vordering subsidies betreft bijdragen van fondsen voor activiteiten en projecten die wel zijn toegezegd, maar nog niet zijn uitbetaald.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit direct opeisbare banktegoeden, een kleine kas en het tegoed van de kassagelden, die nog niet op de bank zijn gestort. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit het stichtingsvermogen en reserves. De reserves zijn afgezonderd voor een bepaald doel zijnde de bestemmingsreserves.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële koopwaarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen enerzijds de subsidies, de entree-, winkel- en overige opbrengsten en anderzijds de kosten en overige lasten van het verslagjaar. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn geleverd/verricht voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn en hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Onderhanden (tentoonstellings)projecten worden toegerekend aan het jaar waarin de tentoonstelling opent. Zowel voorbereidingskosten die gemaakt worden in het huidige boekjaar voor tentoonstellingen die plaatsvinden in het nieuwe boekjaar, als de geprognosticeerde kosten van tentoonstellingen die doorlopen in het nieuwe boekjaar, worden opgenomen als onderhande activiteiten.

Baten

Onder baten wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar geleverde goederen en/of diensten onder aftrek van kortingen en omzetbelasting.

Personeelskosten

De bezoldiging van bestuurder en medewerkers volgt de Museumcao. Salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de jaarrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenregeling eigen personeel

De voor het pensioen geldende pensioenregeling wordt gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder, ABP. De verschuldigde pensioenpremie wordt als last in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Als de reeds betaalde premiebedragen de verschuldigde premie overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als overlopend actief voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Ultimo 2023 waren er voor de stichting geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijks aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

Afschrijvingen

Materiele vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Bedrijfslasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten. Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling van monetaire posten worden in de staat van baten en lasten verwerkt in de periode dat zij zich voordoen.

Bijlage

Aanwinsten

Schenkingen

Zilveren broodmand Cornelis Bleuland

1792 | Johannes Jansen

Aankopen

Rkia

2023 | Khalid Amakran

Ikram, Yamna en Mohammed

2023 | Khalid Amakran

Stadslucht maakt Vrij

2023 | Martin en Inge Riebeek

Bruiklenen

Lijst van uitgaande bruiklenen in 2023

Bruikleen aan Kamer van de burgemeester van Gouda *Project 'Schat van de Stad'*, Gouda, 21 februari 2023 t/m 23 mei 2023:

00195

Groene kan met het wapen van de stad Gouda

Circa 1909 | Leen Muller voor Plateelbakkerij Zuid-Holland, Gouda
(beschilderd en geglazuurd aardewerk)

Bruikleen aan Remonstrants Gereformeerde Gemeente Waddinxveen, Waddinxveen, 6 april 2023 t/m 7 april 2023:

18118

Avondmaalsbord met randen bloemdecoratie

1679-1733 | G. Vinck
(zilver)

18119a

Twee avondmaalsborden

1813-1886 | Fa. J.M. van Kempen & Zoon
(zilver)

18120

Avondmaalsbeker met twee personificaties in medaillon

1680 | Anoniem
(zilver)

18121

Avondmaalsbeker met band- en florale decoratie met granaatappels

17e eeuw | Anoniem

Bruikleen aan Kamer van de burgemeester van Gouda *Project 'Schat van de Stad'*, Gouda, 23 mei 2023 t/m 29 augustus 2023:

02031

Sleutelstuk uit de Sint-Barbarakapel

15de eeuw | Anoniem
(hout)

Tijdelijk bruikleen van Gemeente Gouda aan het Limburgs Museum te Venlo via het depot van Museum Gouda. *De zonnekoning en Oranje. Slaags aan de Maas.*, Venlo, 10 juni 2023 t/m 7 januari 2024:

55130

Portret van Willem III

Circa 1675-1699 | Anoniem
schilderij (olieverf op doek)

Bruikleen aan Fries Museum *Christoffel Bisschop. Verlangen naar vroeger.*, Leeuwarden, 17 juni 2023 t/m 7 juli 2024:

54816

Het lege wiegje

Plateelbakkerij De Distel
naar een schilderij van Christoffel Bisschop
tegeltapeau (12 tegels, 3 x 4)

Bijlage

Bruikleen aan Archeologische Vereniging Gouda, Gouda,
Vanaf 17 juni 2023 (duur van 2 jaar):

19208

Zogenaamde 'accolade tegel' met soldaat
tegel

15015

Tegel met soldaat met geweer en furket
tegel

15016

Tegel met soldaat met geweer en furket
tegel

15017

Tegel met soldaat met geweer en furket
tegel

z.n.

Drie kanonskogels op houten plank

17de -eeuwse klei pijp

17de -eeuwse klei pijp

Bruikleen aan Katwijk's Museum 'La Bohème' Vier Hollandse Kunstenaars in Parijs 1866-1874, Katwijk, 1 juli 2023 t/m 14 oktober 2023:

25110

Dame op een bankje in het park
Circa 1870 | Jacob Maris
schilderij (olieverf op paneel)

55382

Dame in het bos
circa 1860 | Jacob Maris
schilderij (olieverf op doek op paneel)

55419

De Dageraad
1865 | Jacob Maris
schilderij (olieverf op papier op paneel)

Bruikleen aan Kamer van de burgemeester van Gouda *Project 'Schat van de Stad'*, Gouda, 29 augustus 2023 t/m 27 november 2023:

31273

Lantaarn van de laatste stadstorenwachter
Eind 19de eeuw | Anoniem
(metaal en glas)

Bijlage

Bruikleen aan Drents Museum *Op reis met Vincent Van Gogh in Drenthe*, Assen, 11 september 2023 t/m 7 januari 2024:

55358

Zonsondergang (Coucher du soleil)

Circa 1876-1877 | Charles-Francois Daubigny
schilderij (olieverf op doek)

55424

Landschap met zandweg

Circa 1800-1810 | Georges Michel
schilderij (olieverf op doek)

Bruikleen aan Museum Catharijneconvent, *Fashion for God. Nederlandse liturgische gewaden uit schuilkerken (1580-1800).*, Utrecht, 12 oktober 2023 t/m 21 januari 2024:

06741

Pieter Purmerent als de Heilige Bernard van Clairvaux die Hertog Willem X van Aquitanië bekeert.

1641 | Crabeth, Wouter Pietersz. (II)
schilderij (olieverf op doek)

10775a

Rode koorkap met aurifriezen, geborduurd met mannelijke heiligen.

1475-1500 | Noordelijke Nederlanden
geborduurd textiel

10775b

Koorkapschild met Heilige Maagd, Heilige Catharina en Elizabeth van Thuringen.

1475-1500 | Noordelijke Nederlanden
geborduurd textiel

20840a

Kazuifel

1639-1640 | Anoniem, Gouda
geborduurd textiel

53719

De heilige Willibrordus.

1639 | Jan Franse Verzijl
schilderij (olieverf op doek)

53720

De Heilige Bonifatius.

1639 | Jan Franse Verzijl
schilderij (olieverf op doek)

Bruikleen aan Museum Beelden aan Zee, Scheveningen, 10 november 2023 t/m 1 april 2024:

25915

Ezel

2012 | Tom Claassen
sculptuur (gietsaal)

Bijlage

Bruikleen aan Kamer van de burgemeester van Gouda *Project 'Schat van de Stad'*, Gouda, 27 november 2023 t/m 5 maart 2024:

00679

Gevelsteen van pijpenmakerij De Vos

1749 | Anoniem

(rood, ongeglazuurd aardewerk)

Bruikleen aan Museum Panorama Mesdag *Kinderen van de Haagse School*, Den Haag, 16 december 2023 t/m 20 mei 2024:

25917

Liesje schildert

1906 | Floris Arntzenius

schilderij (olieverf op doek)

Raad van Toezicht

Annelies Dalman, voorzitter

Neuroloog Groene Hart Ziekenhuis Gouda

Khalid Boutachekourt

(uitgetreden 12-6-2023, profiel ondernemerschap)

Directeur Publinc, Management Consulting

Eigenaar Profier Projectontwikkeling

Nevenfuncties: Voorzitter Raad van Toezicht Fonds voor Cultuurparticipatie (tot 1 september), Voorzitter Amsterdamse Federatie van Woningcorporaties

Ron de Haas

(profiel financieel beleid en risicobeheersing)

Nevenfuncties: Lid Raad van Toezicht De Passerel, Lid Raad van Toezicht Cardia, voorzitter Raad van Commissarissen Wooninvest, voorzitter bestuur stichting Huisvesting Kamerik

Vincent Rietbergen

(profiel communicatie)

Eigenaar HC Media (Haagsch College)

Edwin van der Spek

(profiel artistiek-inhoudelijk)

Teammanager Cultuur, Gemeente Haarlem

Nevenfuncties: Voorzitter Raad van Toezicht van BplusC

Hanan Yagoubi

(toegetreden 1-5-2023, profiel verbinding met de stad)

Vakbondsbestuurder FNV

Remco van der Kuijp

(toegetreden 1-8-2023, profiel ondernemerschap)

Notaris, Van der Kuijp notariaat, Strijen

Docent, Erasmus School for Accounting & Assurance

President, Stichting de Nederlandse Senaat JCI

Bestuurder Stichting Pensioenfonds Notariaat

In 2023 hebben in de Raad van Toezicht de volgende wisselingen plaatsgevonden:

Uitgetreden:

Khalid Boutachekourt (lid tot 12-6-2023)

Toegetreden:

Hanan Yagoubi (lid sinds 9-5-2023)

Remco van der Kuijp (lid sinds 1-8-2023)

Subsidiënten en partners

Hoge Luchten

BankGiro Loterij
Dr. Hendrik Muller's Vaderlandsch Fonds
Gravin van Bylandt Stichting
Janivo Stichting
Mondriaan Fonds
Cultuurfonds
Stichting Gifted Art
VSB Fonds
Zabawas

De Mix Nederland | Bnadem

Samenwerking met Stichting Beeldmix,
NS en ProRail
Cultuurfonds
Mondriaanfonds
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie

Bnadem+

Gemeente Gouda – subsidieregeling
Innovatie en ontwikkeling in kunst en cultuur

Koninklijke Kunst – Wilhelmina en de Haagse School

Crabeth Club
Crabeth Club Goud
Gravin van Bylandt Stichting
Stichting Jac Bezemer
Stichting Gifted Art

Energiesubsidie

Gemeente Gouda – Tijdelijke subsidie-
regeling energiekosten maatschappelijke
organisatie

Gouds Catharina Gilde

A. De Wilde Beheer B.V.
ABN AMRO Bank N.V.
Appertijn B.V.
Basis Bedrijfshuisvesting Gouda
Boer Makelaardij
Cor Verkade
De Goudse Verzekeringen
Dirk-Jan Blok Notaris
Gouda Refractories B.V.
Groene Hart Ziekenhuis
Herman Buitelaar Vastgoed B.V.
In Dora B.V.
Lansigt Accountants en Belastingadviseurs
M. Bunnik en W. Salari
Notariskantoor Wagener
Pop & Sweet Company B.V.
Praxis Megastore Gouda
Rabobank Hollandse IJssel
Sanner Vastgoed B.V.
Stichting Newgate Fonds
Twinkel Gouda
Van Beynum Beheer B.V.
Westerhuis Notarissen
White House Development
Woodcraft B.V.

Bestuur Gouds Catharina Gilde

Alain de Werd, voorzitter
Jan Sanner, secretaris
Rob van Willigen, penningmeester
Frank van Hoepen, algemeen lid
Anne-Marie Prins, algemeen lid

Bestuur van Goudse Museumvrienden

Wim Goedvolk, voorzitter
Elma de Ronde, secretaris
Chris Wiggers, penningmeester
Louke Vissers, algemeen lid
Jan de Wild, algemeen lid

Partners Museum Gouda

3Megawatt ontwerpers BNO
The Art Clinic
M. Bunnik en W. Salari
Christelijke Hogeschool De Driestar
F.W. Maas Elektro Service
Gouda Refractories B.V.
Makeyourmedia
Rabobank Hollandse IJssel
Ruiten Troef

Crabeth Club

Crabeth Club Goud

Medewerkers

In 2023 bestond het vaste team uit de volgende medewerkers:

Francis Boer
Trees Bijsterveld tot 31-1-2023
Saskia Bunnik
Amira Erraja vanaf 1-11-2023
Arno Groenendal
Hans Grootendorst tot 30-4-2023
Femke Haijtema
Charles van der Heide vanaf 1-1-2023
Merel IJsbrandy vanaf 1-1-2023
Diana Jancsó-Gleijsteen
Lonneke van der Kraan
Hadassa Lok vanaf 15-5-2023
Eveline Mols
Esther van Pomerén
Hildert Raaijmakers van 1-2-2023 tot 30-9-2023
Eric Roos van 1-3-2023 tot 30-6-2023
Ingmar Reesing
Anca de Rijk vanaf 1-7-2023
Marylène Rutten
Jorien Soepboer
Annemiek Veldkamp vanaf 1-9-2023
Peter Verkleij vanaf 1-4-2023
Arja Verhagen
Julia Zwijnenburg

Vrijwilligers

De ruim 80 enthousiaste en betrokken vrijwilligers zijn heel belangrijk voor Museum Gouda. Door hun inzet kan Museum Gouda de bezoekers op gastvrije wijze ontvangen. De volgende vrijwilligers zijn in 2023 actief geweest:

Gerard Aerts
Alma Alizadeh
Robert Baaij
Anita Bakker
José Baremans
Patrick Berkhoff
Maria de Bos-de Vos
Alie van den Bosch-Wiekens
Janke Boskma
Pim Brinkman
Iet van Bueren
Afifa Chouchane
Vera van Daalderop-Brand
Julian Dekker
Niko van Dijk
Ed Doesburg
Patricia van Eesteren
José van Eijkelenburg-Brands
Paul Enthoven
Peter Forsthövel
Gerthe Groenveld-Damman
Anneke de Groot
Gert Guijt
Pauline de Haan
Suzanne Hanraets

Gerard van Ham
Annekäthe Ham
Leo Heemskerck
Henk Hennekes
Rob den Hertog
Henk Hogendoorn
Helma Hogendoorn-van Ruiten
Erik Houwer
Laszlo Huszar
Willemien Jager-van Tintelen
Gerda Jansen
Cees de Jong
Hennie Jongeneel
Peter Kleinjan
Roos de Kruijf
Alex van Kwawegen
John Leerssen
Marieke van der Linde-van Persie
Imelda van der Linden
Marry van der Lugt
Siebren Miedema
Thea Miedema-Anema
Jan-Hendrik van Meerkerk
Irene Monté
Annette Nieuwerf-Eshuis
Louis Niks
Hanneke Ooms
Kim Reijers
Erik van den Reijne
Venus Rezaei Khojasteh
Henk van Rookhuijzen
Gerard Roos

Josée van Rossum
Elly van Ruiten
Ad Schalk
Marina Scheijgrond
René Schmale
Marly Scholten
Sofieke van der Schoot
Chantal van Sprang-Huvé
Gerrit Stam
Kelly Steenbergen
Carla Stuut-Zimmer
Han Tammer
Guus Tennekes
Gail Tetteroo-Elvin
Kees Thieme
Wim van Ingen Schenau
Gilbert Vandenaeker
Marjan Veerman
Corry Verrips-Drukker
Juu Versloot
Jan Visser
Wijtze Visser
Petra Voitus van Hamme-Vernie
Leonoor Weener
Pieter van der Wel
Coby Westerhoff
Agaath Westerman
Jan de Wild
Herman Wilkens
Paul de Zeeuw
Carel Zijlstra
Cees van Zoest

MUSEUM GOUDA

Colofon

Samenstelling

directie en medewerkers Museum Gouda

Fotografie

Fred Ernst, Yousef Faber,
Astrid den Haan, Tom Haartsen,
Jet ter Halle, Aad Hoogendoorn,
Billie-Jo Krul, Oscar Limahelu,
Pim Mul, Patricia Ortiz,
Frank de Roo, Gerrit Schreurs

Ontwerp en opmaak

3MegaWatt ontwerpers BNO

Uitgave van Museum Gouda, 2024

